Aust-Agder utviklings- og kompetansefond (13.10.2023)

Saksdokumenter med vedlegg

Saksliste

Godkjenning av protokoll

Saker til behandling

46/23 Godkjenning av protokoll fra styremøte 20. september 2023 3

47/23 Avkastning på fondets kapital pr. utgangen av september 2023 18

48/23 Oversikt over tildelte tilskudd og handlingsrom pr. 13. oktober 2023 23

49/23 Levekårssatsning - Felles levekårssatsning for stiftelsene på Agder 25

50/23 Strategi for utdelinger - Revisjon 2023 44

51/23 Saker til info og diskusjon i styret vedrørende ny status adm. 62

AAUKF

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 23/22729-1
Saksbehandler Ole Magnus Heimvik

Utvalg	Møtedato
Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	13.10.2023

Godkjenning av protokoll fra styremøte 20. september 2023

Administrasjonens forslag til vedtak
Protokoll fra styremøte 20. september 2023 godkjennes.

Vedlegg
Protokoll

AAUKF

Møteprotokoll

Aust-Agder utviklings- og kompetansefond

Dato:	20.09.2023
Tid	10:00
Sted:	Boen gård

Møtende medlemmer:

Navn	
Tormod Vågsnes	Styreleder
Kjetil Glimsdal	Styremedlem
Oddvar Espegren	Styremedlem
Anne H. Trommestad	Styremedlem
Christen Guddal	Styremedlem
Connie Barthold	Varamedlem

Bodil Slettebø hadde meldt forfall, øvrige varamedlemmer hadde ikke anledning til å stille. Møtet ble derfor gjennomført med seks styremedlemmer.

Fra administrasjonen møtte:

Navn	Stilling
Ole Magnus Heimvik	Daglig leder

SAKSLISTE Side

Godkjenning av protokoll

Saker til behandling

32/23	Program mv	3
33/23	Godkjenning av protokoll fra styremøte i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond 5. mai 2023	3
34/23	Avkastning på fondets kapital pr. utgangen av august 2023	4
35/23	Oversikt over tildelte tilskudd og handlingsrom pr. 20. september 2023	4
36/23	Protokoll fra rådsforsamling - Til informasjon	5
37/23	Søknad - AI Fabrikken	5
38/23	Søknad - Sjøørret Sørlandet	7
39/23	Søknad - Masterstudie i psykologi - søknad 2023 - utbetaling av støtte fra tidligere år	8
40/23	Fremtidens Havvind - Utbetaling av støtte	9
41/23	ScaleUp Norge - anmodning om utbetaling mv	10
42/23	Battery Coast - Søknad om delutbetaling av støtte	11
43/23	Søknad - Delutbetaling Impact HUB AS - Welcome HUB	12
44/23	Saker til drøftelse	13
45/23	Saker til informasjon	13

Boen gård, den 20.09.2023

Tormod Vågsnes	Kjetil Glimsdal	Oddvar Espegren
Anne H. Trommestad	Christen Guddal	Connie Barthold

Saker til behandling

32/23 Program mv

Arkivsak-dok.	23/19664-14
Saksbehandler	Ole Magnus Heimvik

Behandlet av	Møtedato	Saknr
0 Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	20.09.2023	32/23

Program - vedlegg

Overordnet program og tidsplan

Møtebehandling i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond 20.09.2023:

Aust-Agder utviklings- og kompetansefond - vedtak/innstilling

33/23 Godkjenning av protokoll fra styremøte i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond 5. mai 2023

Arkivsak-dok.	23/19664-1
Saksbehandler	Ole Magnus Heimvik

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	20.09.2023	33/23

Administrasjonens forslag til vedtak
Protokoll fra styremøte 5. mai 2023 godkjennes.

Møtebehandling i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond 20.09.2023:

Votering

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Aust-Agder utviklings- og kompetansefond - vedtak/innstilling
Protokoll fra styremøte 5. mai 2023 godkjennes.

34/23 Avkastning på fondets kapital pr. utgangen av august 2023

Arkivsak-dok.	23/19664-2
Saksbehandler	Ole Magnus Heimvik

Behandlet av	Møtedato	Saknr
2 Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	20.09.2023	34/23

Administrasjonens forslag til vedtak
Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond tar saken vedrørende avkastning på fondets kapital til etterretning.

Møtebehandling i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond 20.09.2023:

Votering
Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Aust-Agder utviklings- og kompetansefond - vedtak/innstilling
Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond tar saken vedrørende avkastning på fondets kapital til etterretning.

35/23 Oversikt over tildelte tilskudd og handlingsrom pr. 20. september 2023

Arkivsak-dok.	23/19664-3
Saksbehandler	Ole Magnus Heimvik

Behandlet av	Møtedato	Saknr
3 Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	20.09.2023	35/23

Administrasjonens forslag til vedtak

Oversikt over tildelte tilskudd og handlingsrom pr. 20. september 2023 tas til etterretning.

Møtebehandling i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond 20.09.2023:

Votering
Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Aust-Agder utviklings- og kompetansefond - vedtak/innstilling
Oversikt over tildelte tilskudd og handlingsrom pr. 20. september 2023 tas til etterretning.

36/23 Protokoll fra rådsforsamling - Til informasjon

Arkivsak-dok.	23/19664-4
Saksbehandler	Ole Magnus Heimvik

Behandlet av	Møtedato	Saknr
4 Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	20.09.2023	36/23

Administrasjonens forslag til vedtak
Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond tar protokollen fra rådsforsamlingen 6. juni 2023 til etterretning.

Møtebehandling i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond 20.09.2023:

Votering
Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Aust-Agder utviklings- og kompetansefond - vedtak/innstilling
Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond tar protokollen fra rådsforsamlingen 6. juni 2023 til etterretning.

37/23 Søknad - Al Fabrikken

Arkivsak-dok.	23/19664-5
Saksbehandler	Ole Magnus Heimvik

Behandlet av	Møtedato	Saknr
5 Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	20.09.2023	37/23

Administrasjonens forslag til vedtak

1. Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond er positive til å støtte til prosjektet AI-fabrikken med MIL AS som prosjekteier, med 33 % av årlige kostnader, oppad begrenset til NOK 1 million for 2024.

   Videre gis signal om tilsvarende støtte for 2025 og 2026.

2. Forutsetning for at støtte kan komme til utbetaling er at AI-fabrikken plasseres i kompetansefondets nedslagsfelt (gamle Aust-Agder), og at man får på plass en finansieringsplan som gir rom for en satsning tilsvarende den som opprinnelig ble presentert for kompetansefondet (opprinnelig søknad).

3. Øvrige vilkår og forutsetninger følger av tildelingsbrev og avtale om støtte. Avtale om støtte må også signeres før støtte kan utbetales.

Møtebehandling i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond 20.09.2023:

Møtebehandling
Etter drøftelse ble styrets medlemmer enige om å utsette behandlingen av søknaden med følgende tilbakemelding til søker:

- Styret er i utgangspunktet positive til prosjektet AI fabrikken, men det fremstår som om prosjektet må gjøre en ny jobb knyttet til finansiering.
- Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond er positive til et prosjekt som primært rettes mot å bistå etablerte virksomheter med å ta i bruk AI/KI i sin virksomhet, og som i noe mindre grad fokuserer på støtte til startups.
- Styret etterlyser klarere tilbakemelding på hvordan man vil finansiere driften etter oppstartsperioden/støtteperioden, ref. tidligere spørsmål stilt av daglig leder.
- Det er varslet at det skal legges betydelige nasjonale midler i AI satsning. Styret oppfordrer til at prosjektet innrettes slik at man kommer i posisjon til å søke støtte også der.
- Styret forstår det slik at Arendal kommune har trukket vesentlig støtte til prosjektet. Denne støtten må evt hentes andre steder, og styret vil poengtere at det ikke vil være noen forventning fra styrets side at prosjektet må etableres i Arendal dersom andre aktører i regionen er villige til å ta en mer vesentlig del av finansieringen (som tidligere lå på Arendal kommune). «Fabrikken» kan for styrets del ligge hvor som helst innenfor fondets nedslagsfelt.

Votering
Det alternative forslaget ble enstemmig vedtatt.

Aust-Agder utviklings- og kompetansefond - vedtak/innstilling
Etter drøftelse ble styrets medlemmer enige om å utsette behandlingen av søknaden med følgende tilbakemelding til søker:

- Styret er i utgangspunktet positive til prosjektet AI fabrikken, men det fremstår som om prosjektet må gjøre en ny jobb knyttet til finansiering.
- Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond er positive til et prosjekt som primært rettes mot å bistå etablerte virksomheter med å ta i bruk AI/KI i sin virksomhet, og som i noe mindre grad fokuserer på støtte til startups.
- Styret etterlyser klarere tilbakemelding på hvordan man vil finansiere driften etter oppstartsperioden/støtteperioden, ref. tidligere spørsmål stilt av daglig leder.
- Det er varslet at det skal legges betydelige nasjonale midler i AI satsning. Styret oppfordrer til at prosjektet innrettes slik at man kommer i posisjon til å søke støtte også der.
- Styret forstår det slik at Arendal kommune har trukket vesentlig støtte til prosjektet. Denne støtten må evt hentes andre steder, og styret vil poengtere at det ikke vil være noen forventning fra styrets side at prosjektet må etableres i Arendal dersom andre aktører i regionen er villige til å ta en mer vesentlig del av finansieringen (som tidligere lå på Arendal kommune). «Fabrikken» kan for styrets del ligge hvor som helst innenfor fondets nedslagsfelt.

38/23 Søknad - Sjøørret Sørlandet

Arkivsak-dok.	23/19664-6
Saksbehandler	Ole Magnus Heimvik

Behandlet av	**Møtedato**	**Saknr**
6 Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	20.09.2023	38/23

Administrasjonens forslag til vedtak
Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond finner ikke å kunne innvilge støtte til foreliggende søknad for prosjektet Sjøørret Sørlandet.

Møtebehandling i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond 20.09.2023:

Møtebehandling
Kjetil Glimsdal deltok ikke i behandlingen på grunn av inhabilitet.

Styret ønsket et lite tillegg i teksten, slik:
Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond er positive til sjøørretprosjektet som sådan, men finner ikke å kunne innvilge støtte til søknaden. Prosjektet bør finnen sin finansiering fra andre aktører.

Votering
Alternativ formulering ble enstemmig vedtatt.

Aust-Agder utviklings- og kompetansefond - vedtak/innstilling
Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond er positive til sjøørretprosjektet som sådan, men finner ikke å kunne innvilge støtte til prosjektet. Prosjektet bør finnen sin finansiering fra andre aktører.

39/23 Søknad - Masterstudie i psykologi - søknad 2023 - utbetaling av støtte fra tidligere år

Arkivsak-dok.	23/19664-7
Saksbehandler	Ole Magnus Heimvik

Behandlet av	Møtedato	Saknr
7 Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	20.09.2023	39/23

Administrasjonens forslag til vedtak

1. Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond godkjenner utbetaling av støtte for 2021 og 2022 med ytterligere NOK 699.640,- (NOK 500.000,- er utbetalt tidligere).

   Overskytende andel av innvilget støtte for de to årene trekkes inn igjen – totalt NOK 309.060,-.

2. Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond innvilger ren lønnsdekning til psykologspesialist for 2023 (ikke overhead/indirekte kostnader) med inntil NOK 1.000.000,-.

   Tilsagnet er gyldig til 1. januar 2026.

Møtebehandling i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond 20.09.2023:

Møtebehandling
Administrasjonen la følgende til i vedtaksforslaget punkt 2:
Øvrige vilkår og forutsetninger følger av tildelingsbrev og avtale om støtte.

Votering
Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Aust-Agder utviklings- og kompetansefond - vedtak/innstilling

1. Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond godkjenner utbetaling av støtte for 2021 og 2022 med ytterligere NOK 699.640,- (NOK 500.000,- er utbetalt tidligere).

   Overskytende andel av innvilget støtte for de to årene trekkes inn igjen – totalt NOK 309.060,-.

2. Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond innvilger ren lønnsdekning til psykologspesialist for 2023 (ikke overhead/indirekte kostnader) med inntil NOK 1.000.000,-. Øvrige vilkår og forutsetninger følger av tildelingsbrev og avtale om støtte.

   Tilsagnet er gyldig til 1. januar 2026.

40/23 Fremtidens Havvind - Utbetaling av støtte

Arkivsak-dok.	23/19664-8
Saksbehandler	Ole Magnus Heimvik

Behandlet av	Møtedato	Saknr
8 Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	20.09.2023	40/23

Administrasjonens forslag til vedtak
Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond godkjenner utbetaling av støtte innvilget for 2022 med NOK 750.000,- som omsøkt.

Møtebehandling i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond 20.09.2023:

Votering
Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Aust-Agder utviklings- og kompetansefond - vedtak/innstilling
Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond godkjenner utbetaling av støtte innvilget for 2022 med NOK 750.000,- som omsøkt.

41/23 ScaleUp Norge - anmodning om utbetaling mv

Arkivsak-dok.	23/19664-9
Saksbehandler	Ole Magnus Heimvik

Behandlet av	Møtedato	Saknr
9 Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	20.09.2023	41/23

Administrasjonens forslag til vedtak

1. Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond godkjenner at ubenyttet andel av tilskudd for 2021/2022 overføres til 2023 med totalt NOK 304.000,-. Av dette er NOK 79.000,- allerede del av det som er forskuddsutbetalt.

2. Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond godkjenner forskuddsutbetaling av NOK 250.000,- for 2023 (50%).

Møtebehandling i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond 20.09.2023:

Møtebehandling
Styret ønsket følgende tilføyelse i et nytt punkt 3:

Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond mener det har tatt svært lang tid for dette prosjektet å finne sin form og bli mer konkret og tydelig. Det forventes at dette har skjedd før ny søknad om støtte mottas. Dersom prosjektet ikke mer finner sin form vil det bli vurdert å stoppe videre støtte/utbetalinger.

Votering
Innstillingen med tillegget ble enstemmig vedtatt.

Aust-Agder utviklings- og kompetansefond - vedtak/innstilling

1. Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond godkjenner at ubenyttet andel av tilskudd for 2021/2022 overføres til 2023 med totalt NOK 304.000,-. Av dette er NOK 79.000,- allerede del av det som er forskuddsutbetalt.

2. Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond godkjenner forskuddsutbetaling av NOK 250.000,- for 2023 (50%).

3. Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond mener det har tatt svært lang tid for dette prosjektet å finne sin form og bli mer konkret og operativt. Det forventes at dette har skjedd før ny søknad om støtte mottas. Dersom prosjektet ikke mer finner sin form vil det bli vurdert å stoppe videre støtte/utbetalinger.

42/23 Battery Coast - Søknad om delutbetaling av støtte

Arkivsak-dok.	23/19664-10
Saksbehandler	Ole Magnus Heimvik

Behandlet av	Møtedato	Saknr
10 Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	20.09.2023	42/23

Administrasjonens forslag til vedtak
Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond godkjenner delutbetaling av støtte til prosjektet Battery Coast med NOK 750.000,- (50 %) for 2022 og NOK 750.000,- for 2023.

Møtebehandling i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond 20.09.2023:

Votering
Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Aust-Agder utviklings- og kompetansefond - vedtak/innstilling
Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond godkjenner delutbetaling av støtte til prosjektet Battery Coast med NOK 750.000,- (50 %) for 2022 og NOK 750.000,- for 2023.

43/23 Søknad - Delutbetaling Impact HUB AS - Welcome HUB

Arkivsak-dok.	23/19664-13
Saksbehandler	Ole Magnus Heimvik

Behandlet av	Møtedato	Saknr
10 Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	20.09.2023	43/23

Administrasjonens forslag til vedtak
Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond godkjenner delutbetaling av 50 % av støtten innvilget i sak 15/23 til Impact HUB Agder AS sitt prosjekt Welcome HUB med NOK 375.000,-.

Møtebehandling i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond 20.09.2023:

Votering

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Aust-Agder utviklings- og kompetansefond - vedtak/innstilling

Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond godkjenner delutbetaling av 50 % av støtten innvilget i sak 15/23 til Impact HUB Agder AS sitt prosjekt Welcome HUB med NOK 375.000,-.

44/23 Saker til drøftelse

Arkivsak-dok.	23/19664-11
Saksbehandler	Ole Magnus Heimvik

Behandlet av	Møtedato	Saknr
11 Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	20.09.2023	44/23

Saker til drøftelse

Møtebehandling i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond 20.09.2023:

Møtebehandling
Følgende ble drøftet:

1. Green Deal
2. GAME House
3. Timeline Systems AS

Styret drøftet potensielle søknader, men signaliserte at det ikke var aktuelt å se på disse nå på grunn av økonomi og/eller andre større satsninger mv. (levekår).

Vågsnes deltok ikke i diskusjonen vedrørende Timeline Systems AS pga habilitet.

Votering

Aust-Agder utviklings- og kompetansefond - vedtak/innstilling

45/23 Saker til informasjon

Arkivsak-dok.	23/19664-12
Saksbehandler	Ole Magnus Heimvik

Behandlet av	Møtedato	Saknr
12 Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	20.09.2023	45/23

1. Statsstøtte – rapportering mv

   a. Administrasjonen informerte om at det var iverksatt arbeid med dette, herunder oppgradering av rutiner. Innmelding for 2024 flg. må besluttes.

2. 20. års jubileum
   a. Det er avsatt tid 7. desember på ettermiddag kveld til arrangement. Gjesteliste, sted mv. ble fastsatt.

3. Samarbeid SKF – tur 2024
   a. Styret er innstilt på å få til felles tur som skissert av SKF.

4. Adm. gav div. øvrig informasjon, herunder om EU satsning i regionen mv.

Møtebehandling i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond 20.09.2023:

Møtebehandling

Votering

Aust-Agder utviklings- og kompetansefond - vedtak/innstilling

---

AAUKF

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 23/22729-2
Saksbehandler Ole Magnus Heimvik

Utvalg	Møtedato
Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	13.10.2023

Avkastning på fondets kapital pr. utgangen av september 2023

Administrasjonens forslag til vedtak
Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond tar saken vedrørende avkastning på fondets kapital til etterretning.

Vedlegg
Rapporter pr 310823 - 429

Saksopplysninger

Det er så kort tid mellom styremøtene 20. september og 13. oktober at det ikke foreligger en ny avkastningsrapport når saksfremlegget skrives. Dette vil imidlertid bli søkt ettersendt eller fremlagt i møtet.

Videre vedlegges regnskapsrapport fra Landbø regnskap pr. utgangen av august 2023.

260429 Aust-Agder Utviklings - og Kompetansefond

Resultatregnskap med fjorårstall

Periode: 1 - 8/2023 NOK

Dato: 27.09.2023 11:51

Kontonr	Tekst	Hittil i år	Hittil i fjor
	DRIFTSINNTEKTER		
	VAREKOSTNADER		
	DRIFTSKOSTNADER		
5000	Lønn til ansatte	802 951,95	654 500,03
5001	Honorar til styret	152 800,00	245 200,00
5092	Feriepenger	96 354,23	107 140,00
5210	Fri telefon	2 928,00	2 928,00
5280	Annen fordel i arbeidsforhold	83 217,42	0,00
5290	Motkonto fordeler gruppe 52	-84 696,00	-2 928,00
5390	Annen oppg.pl. godtgjørelse	1 566,90	1 633,20
5400	Arbeidsgiveravgift	150 135,04	118 251,28
5405	Arbeidsgiveravg. av påløpne feriepenge	13 585,97	15 106,75
5945	Pensjonsforsikring for ansatte	93 157,00	78 741,00
	Sum personalkostnader	1 312 000,51	1 220 572,26
6300	Leie lokaler	70 000,00	37 112,00
6305	Leie av parkeringsplass	24 625,00	0,00
6310	Felleskostnader	0,00	21 030,00
6390	Annen kostnad lokaler	0,00	10 250,00
6420	Leie datasystemer	7 619,73	6 468,82
6700	Revisjonshonorar	99 250,00	25 000,00
6705	Regnskapshonorar	60 013,14	44 505,02
6720	Honorar økonomisk rådgivning	3 058,12	0,00
6730	Andre honorarer	0,00	0,00
6800	Kontorrekvisita	0,00	13 681,25
6820	Datakostander	138 871,47	168 873,97
6840	Aviser, tidsskrifter, bøker o.l	11 304,00	10 704,00
6860	Møter, kurs, oppdatering o.l	16 772,59	4 500,00
6903	Mobiltelefon	1 984,35	2 458,23
6907	Datakommunikasjon	0,00	6 938,00
7100	Bilgodtgjørelse, oppgavepliktig	13 492,00	11 105,75
7140	Reisekostnad, ikke oppg.pliktig	16 766,26	230 390,42
7150	Diettkostnad, oppgavepliktig	0,00	6 264,00
7400	Kontingent, fradragsberettiget	46 710,00	43 700,00
7420	Gaver, fradragsberettiget	0,00	2 038,00
7500	Forsikringspremie	2 757,00	1 716,00
7710	Styremøter	2 142,08	2 924,00
7770	Bank og kortgebyrer	200,00	203,60
7771	Øreavrunding	0,00	-0,02
7790	Honorar Gabler	73 524,15	403 538,76
7795	Annen kostnad u/fradrag	35,00	0,00
	Sum andre driftskostnader	589 124,89	1 053 401,80
	SUM DRIFTSKOSTNADER	1 901 125,40	2 273 974,06
	DRIFTSRESULTAT	-1 901 125,40	-2 273 974,06

260429 Aust-Agder Utviklings - og Kompetansefond

Resultatregnskap med fjorårstall

Periode: 1 - 8/2023 NOK

Dato: 27.09.2023 11:51

Kontonr	Tekst	Hittil i år	Hittil i fjor
	FINANSINNTEKTER OG -KOS		
8050	Renteinntekt bankinnskudd	73 424,00	118 983,00
8059	Annen renteinntekt Deas	1 125 240,64	354 746,76
8070	Aksjeutbytte	32 608,55	0,00
8072	Urealisert gevinst KLP	35 089 804,00	0,00
8073	Urealisert gevinst Alfred Berg	2 414 552,20	0,00
8074	Rabatt Gabler	29 727,16	962 451,96
8075	Urealistert gevinst Gabler	1 339 642,65	6 542 646,27
8076	Tilb.f. av tidligere urealistert gevinst	-10 421 504,53	0,00
8077	Gevinst ved realisasjon	25 343 791,75	0,00
8079	Rabatt forvaltningshonorar Aberdeen	0,00	57 739,22
8080	Rabatt KLP	60 391,63	0,00
	Sum finansinntekter	55 087 678,05	8 036 567,21
8160	Valutatap (disagio)	665,21	0,00
8171	Urealisert tap	1 289 276,00	0,00
8172	Urealisert tap KLP	0,00	0,00
8173	Urealisert tap Alfred Berg	0,00	0,00
8175	Urealisert tap Gabler	0,00	0,00
8176	Tilb.f. av tidl urealisert tap	-6 934 020,11	89 162 126,69
8177	Tap ved realisasjon av aksjer	64,13	5 520 891,74
	Sum finanskostnader	-5 644 014,77	94 683 018,43
	SUM NETTO FINANSPOSTER	60 731 692,82	-86 646 451,22
	ORDINÆRT RESULTAT FØR	58 830 567,42	-88 920 425,28
	EKSTRAORD. POSTER		
	ÅRSRESULTAT	58 830 567,42	-88 920 425,28
	Overskudd + / Underskudd -		

260429 Aust-Agder Utviklings - og Kompetansefond

Balanse - IB/bevegelse/UB

Periode: 1 - 8/2023 NOK

Dato: 27.09.2023 11:52

Kontonr	Tekst	Inngående balanse	Denne periode	Hittil i år
	EIENDELER			
	ANLEGGSMIDLER			
	OMLØPSMIDLER			
1574	Lån til Deas Eiendomsfond Norge I Invest AS	30 152 872,90	148 538,96	30 301 411,86
1579	Andre kortsiktige fordringer	541 807,85	-541 807,85	0,00
1700	Forskuddsbetalt leie	0,00	0,00	0,00
1800	Agder Seed AS	2 500 000,00	3 000 000,00	5 500 000,00
1805	Skagerrak Maturo Seed AS - Venturefond	2 370 818,40	119 999,60	2 490 818,00
1819	Justering Deas Eiendomsfond Norge I Invest AS	-4 073 980,35	-1 289 276,00	-5 363 256,35
1820	Deas Eiendomsfond Norge I Invest AS	45 229 309,35	0,00	45 229 309,35
1823	Globale aksjer - kostpris Gabler	96 361 476,19	-68 861 476,19	27 500 000,00
1824	Globale aksjer - justering markedsverdi	10 421 497,33	-9 081 854,68	1 339 642,65
1825	Norske obligasjoner - kostpris Gabler	574,38	-574,38	0,00
1826	Norske obligasjoner - justering markedspris	9,31	-9,31	0,00
1827	Globale obligasjoner - kostpris Gabler	238,72	-238,72	0,00
1828	Globale obligasjoner - justering markedspris	-2,11	2,11	0,00
1830	KLP	213 049 570,00	83 807 928,63	296 857 498,63
1831	KLP - justering markedsverdi	-6 579 951,00	41 669 755,00	35 089 804,00
1832	Alfred Berg	88 979 857,88	32 608,55	89 012 466,43
1833	Alfred Berg - justering markedsverdi	-354 069,11	2 768 621,31	2 414 552,20
1930	Bank 3201 29 43570	3 338 803,94	-1 307 297,83	2 031 506,11
1940	DnB 1506 40 37347 handelskonto	180 854,78	31 391,60	212 246,38
1950	Bankinnskudd for skattetrekk 3201 29 43597	134 858,36	-23 189,00	111 669,36
	SUM OMLØPSMIDLER	482 254 546,82	50 473 121,80	532 727 668,62
	SUM EIENDELER	482 254 546,82	50 473 121,80	532 727 668,62
	EGENKAPITAL OG GJELD			
	EGENKAPITAL			
2001	Grunnkapital Bykle	2 000 000,00	0,00	2 000 000,00
2002	Grunnkapital Valle	1 000 000,00	0,00	1 000 000,00
2003	Grunnkapital Bygland	500 000,00	0,00	500 000,00
2004	Grunnkapital Evje og Hornnes	1 000 000,00	0,00	1 000 000,00
2005	Grunnkapital Birkenes	4 000 000,00	0,00	4 000 000,00
2006	Grunnkapital Lillesand	20 000 000,00	0,00	20 000 000,00
2007	Grunnkapital Grimstad	80 000 000,00	0,00	80 000 000,00
2008	Grunnkapital Arendal	120 000 000,00	0,00	120 000 000,00
2009	Grunnkapital Åmli	1 000 000,00	0,00	1 000 000,00
2010	Grunnkapital Tvedestrand	5 000 000,00	0,00	5 000 000,00
2011	Grunnkapital Gjerstad	2 000 000,00	0,00	2 000 000,00
2012	Grunnkapital Risør	2 000 000,00	0,00	2 000 000,00
2013	Grunnkapital Vegårshei	500 000,00	0,00	500 000,00
2014	Grunnkapital Iveland	500 000,00	0,00	500 000,00
2015	Grunnkapital Froland	4 500 000,00	0,00	4 500 000,00
2021	Tilleggskapital	126 911 787,02	0,00	126 911 787,02
2031	Bufferkapital	62 693 208,00	0,00	62 693 208,00

260429 Aust-Agder Utviklings - og Kompetansefond

Balanse - IB/bevegelse/UB

Periode: 1 - 8/2023 NOK

Dato: 27.09.2023 11:52

Kontonr	Tekst	Inngående balanse	Denne periode	Hittil i år
2051	Fri kapital	24 000 000,00	0,00	24 000 000,00
	Overført resultat	0,00	58 830 567,42	58 830 567,42
	SUM EGENKAPITAL	457 604 995,02	58 830 567,42	516 435 562,44
	GJELD			
2400	Leverandørgjeld	57 525,79	-388,25	57 137,54
2500	Betalbar skatt, ikke utlignet	42 350,00	0,00	42 350,00
2540	Forhåndsskatt	0,00	-42 350,00	-42 350,00
2600	Forskuddstrekk	111 487,00	-23 189,00	88 298,00
2710	Inngående MVA høy sats	0,00	0,00	0,00
2770	Skyldig arbeidsgiveravgift	67 133,20	-18 902,48	48 230,72
2785	Påløpt arb.giv.avg. ferielønn	18 087,71	7 605,56	25 693,27
2940	Feriepenger årets avsetning	128 280,00	-44 032,84	84 247,16
2985	Bevilgede gaver, ikke utbetalt	24 113 258,00	-8 124 758,00	15 988 500,00
2990	Annen kortsiktig gjeld	111 430,61	-111 430,61	0,00
	Sum kortsiktig gjeld	24 649 552,31	-8 357 445,62	16 292 106,69
	SUM GJELD	24 649 552,31	-8 357 445,62	16 292 106,69
	SUM EGENKAPITAL OG GJELD	482 254 547,33	50 473 121,80	532 727 669,13

AAUKF

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 23/22729-3
Saksbehandler Ole Magnus Heimvik

Utvalg	Møtedato
Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	13.10.2023

Oversikt over tildelte tilskudd og handlingsrom pr. 13. oktober 2023

Administrasjonens forslag til vedtak
Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond tar saken vedrørende oversikt over tildelte tilskudd og handlingsrom pr. 13. oktober 2023 til etterretning.

Vedlegg
Handlingsrom 13. oktober 2023

Saksopplysninger

Beskriv kort sakens historie. Redegjør for sakens innhold på en balansert og nøytral måte. Gjør rede for de ulike løsningene som er vurdert.

Vurderinger

Dette avsnittet skal inneholde drøftinger av de ulike løsninger. Inkluder argumenter som taler for og mot forslaget. Gjør det klart hvorfor argumenter er ulikt vektet. Kan du presentere argumenter for og mot som kulepunkter?

Konklusjon

Dette er en kortfattet forklaring av hvilke konklusjoner en er kommet frem til gjennom vurderingene i saken. Disse utgjør bakgrunnen for forslagene til vedtak fra sekretariatet, lagt frem som nummerert liste på forsiden.

Organisasjon	Prosjektnavn	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Langsiktige satsinger								
Senter for e-helse	Agder som mønsterregion innen e-he	2,298,000	2,000,000	2,000,000	2,000,000			
UiA	Politikk for store samfunnsutfordringe	2,000,000	2,000,000	2,000,000	2,000,000			
Sum videreføringer	SUM	**4,298,000**	**4,000,000**	**4,000,000**	**4,000,000**			
Øvrige prosjekter								
Universitetet i Agder	Godt begynt	325,000	775,000	458,000	374,000	377,000		
Østre Agder Regionråd	Etablering av Helseklynge	750,000	750,000					
Universitet i Agder	Agder Batteries - Kompetanse			1,500,000	1,500,000	1,500,000	1,500,000	1,300,000
Mechatronics Innovation Lab	AI		640,000	640,000				
Sørlandet Sykehus HF	Campus Sør		500,000	500,000	1,000,000			
Universitetet i Agder	Psykologistudie		1,000,000	509,000	1,000,000			
NHO Agder	Scale Up Nordic		450,000	0	500,000	1,000,000	1,000,000	
Jobbklar	Ansettelse som metode		412,500					
Fremtidens havvind	Regionalt havvindsprosjekt fase 2		750,000	750,000				
Norce AS	Kompetansesenter for store forskn.		600,000	577,000	500,000	400,000		
UiA	Master i rettsvitenskap		500,000		500,000	2,000,000		
KS Agder	Read Agder		0	500,000				
KS Agder	Inn i jobb		0	400,000				
Impact HUB Agder AS	Welcome HUB Agder		0	750,000	750,000			
Green Waves AS	Forprosjekt -El persontransport		0	300,000				
Havforskning/UiA	Arven etter Dannevig		0	999,000	1,500,000	1,500,000	2,000,000	
Levekår			0					
Sum nye prosjekter	SUM	**1,075,000**	**6,377,500**	**7,883,000**	**7,624,000**	**6,777,000**	**4,500,000**	**1,300,000**
Sum totalt		**5,373,000**	**10,377,500**	**11,883,000**	**11,624,000**	**6,777,000**	**4,500,000**	**1,300,000**

2 000 000 er overført fra 2019 til utdeling i 2023
491 000 er ubenyttet og overført til 2022
500 000 er ubenyttet og overført til 2023
500.000 er overført fra 2022 til 2023

AAUKF

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 23/22729-4
Saksbehandler Ole Magnus Heimvik

Utvalg	Møtedato
Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	13.10.2023

Levekårssatsning - Felles levekårssatsning for stiftelsene på Agder

Administrasjonens forslag til vedtak

1. Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond stiller seg positive til deltakelse i en stor og langsiktig levekårssatsning på Agder i samsvar med strategi og programnotat fra Levekårsrådet.

2. Følgende forutsetninger gjelder for kompetansefondets deltakelse:
   - Satsningen er innenfor kompetansefondets formål og øvrige avgrensninger etter vedtektene.
   - Kompetansefondets andel utgjør maksimalt NOK 3 millioner i året i inntil ti år.
   - Øvrige stiftelser er med på samme satsning med bevillinger som står i forhold til stiftelsene/fondenes størrelse og formål, slik at en satsning blir mulig.
   - Det etableres en god ordning for løpende evaluering og kontroll av prosjektet og da slik at stiftelsenes styrer hver for seg eller sammen kan avslutte prosjektet tidligere enn forutsatt dersom det viser seg at det ikke er mulig å realisere prosjektet som forutsatt, eller det fremstår som sannsynlig at prosjektet ikke vil ha ønsket fremdrift eller effekt.

Vedlegg
Strategi for fellessatsing på levekår (2)
Programnotat levekår versjon 14. september 2023 (1)

Saksopplysninger

Aust-Agder utviklings- og kompetansefond har sammen med Sparebankstiftelsen Sparebanken Sør, Cultiva, og Sørlandets kompetansefond engasjert et levekårsråd for å gi råd knyttet til gode og målrettede levekårsprosjekter. Rådet består av; Mari Rege - Professor ved UiS, Simen Markussen - Direktør ved Frisch senteret ved UiO, Yngvar Åsholt - Forskningsdirektør NAV og Anders Barstad - Forsker ved SSB.

Det har blitt avholdt flere møter/samlinger mellom levekårsrådets medlemmer og stiftelsene. Flere av styremedlemmene i stiftelsene har også deltatt på noen samlingene.

Etter gjennomgang av mange ulike temaer og mulige satsningsområder har man gjennom samlingene og dialog mellom disse kommet frem til en konkret satsning rundt tidlig innsats for å unngå ungt utenforskap.

Arbeidet har munnet ut i to hoveddokumenter:

1. Strategi for fellessatsing mellom stiftelsene vedrørende ungt utenforskap (7. sept), og

2. Programnotat – Forebygging av ungt utenforskap (14. sept)

Det første er en redegjørelse for grunnlaget for selve satsningen. Det andre er et utkast til selve programnotatet som vil ligge til grunn for utlysning av prosjektet/prosjektene.

Vurderinger

Det har over tid vært vanskelig å vurdere levekårsprosjekter som er presentert for kompetansefondet. Herunder om prosjektet er relevant, har rett aktør og vil ha ønsket effekt. Til tider har administrasjon og styret vært avhengig av å stole på «magefølelse» mer enn man har kunnet bygge på mer objektive kriterier. Dette var bakgrunnen for at kompetansefondet sammen med øvrige stiftelser engasjerte et levekårsråd. Målet var da at man skulle få opp et eller noen få større prosjekter som var godt fundert og som ville ha en høy grad av sannsynlighet for å lykkes. Videre var det et mål å samle så store ressurser fra flere aktører at man kunne kjøre store, mangeårige prosjekt.

Ut fra disse forutsetningene har administrasjonene i stiftelsene og levekårsrådet arbeidet frem forslag til en første felles satsning knyttet til ungt utenforskap. Prosjektet treffer godt i forhold til en av hovedutfordringene man har i vår region – at alt for mange unge faller utenfor utdanning og sosiale rammer, og har store utfordringer med å «finne tilbake» igjen. Dette resulterer i at man i noen områder i regionen har en svært høy andel med unge som sliter sosialt, psykisk mv. og som ofte faller helt utenfor arbeidslivet mv.

Dette er et omfattende prosjekt dersom det vedtas. Arbeidet har imidlertid pågått over lang tid, og styret har delvis deltatt på samlinger og for øvrig også fått noe informasjon om prosjektet på felles strategisamling med SKF høsten 2023. Videre er det utarbeidet to notat som vil danne grunnlag for videre arbeid. Administrasjonen vil derfor henvise til de to vedleggene for nærmere beskrivelse av grunnlaget for satsningen og selve prosjektutlysningen.

Administrasjonen er av den vurdering at det er verdt å forsøke helt nye måter å angripe disse problemene på. Stiftelsene er da også i en særposisjon ved at de sammen kan gjennomføre nyvinnende og svært omfattende prosjekter som løper over lengre tid. Administrasjonen er følgelig positiv til at kompetansefondet inngår og blir del av satsningen. Slik administrasjonen ser det må det imidlertid stilles noen forutsetninger for kompetansefondets deltakelse:

- **Satsningen er innenfor kompetansefondets formål og øvrige avgrensninger etter vedtektene.** Her må man blant annet finne prosjekter som i alle fall har deler av nedslagsfeltet i vår region.
- **Kompetansefondets andel utgjør maksimalt NOK 3 millioner i året i inntil ti år.** Dette er en begrensning som administrasjonen vil anbefale. Dette er også ment som et absolutt tak, og årlige utdelinger og/eller prosjektets lengde, kan selvsagt reduseres.
- **Øvrige stiftelser er med på samme satsning med bevillinger som står i forhold til stiftelsene/fondenes størrelse og formål, slik at en satsning blir mulig.** Slik administrasjonen vurderer dette er det naturlig at Sparebankstiftelsen Sparebanken Sør tar den største andelen av prosjektet (for eksempel 40-50%) og at Cultiva og

SKF for eksempel tar 20-25 % hver, mens AAUKF bidrar med inntil 10% og maksimalt NOK 3 mill. hvert år.

- **Det etableres en god ordning for løpende evaluering og kontroll av prosjektet og da slik at stiftelsenes styrer hver for seg eller sammen kan avslutte eller redusere prosjektet tidligere enn forutsatt dersom det viser seg at det ikke er mulig å realisere prosjektet som forutsatt, eller det fremstår som sannsynlig at prosjektet ikke vil ha ønsket fremdrift eller effekt.** Som i andre prosjekter mener administrasjonen at det må foreligge gode ordninger for rapportering, oppfølgning og kontroll med prosjektet, og at det da også foreligger anledning til å stanse et prosjekt som ikke går som forutsatt.

Konklusjon

Med den begrunnelse og de forutsetninger som er angitt over anbefaler administrasjonen at styret vedtar at man vil gå inn og delta i den nye levekårssatsningen.

Strategi for fellessatsing mellom stiftelsene vedrørende forebygging av ungt utenforskap

7. september 2023

Bakgrunn

Fire pengeutdelende stiftelser på Sørlandet ønsker å forsterke og samkjøre utlysninger innen levekårsfeltet, og gjennomføre innovative, spissede prosjekter som er fundamentert på kvalifiserte råd fra stiftelsenes felles levekårsråd.

Cultiva, Sørlandets Kompetansefond og Aust-Agder Utviklings- og Kompetansefond har alle som vedtektsfestet formål å bidra til å *sikre og etablere arbeidsplasser og gode levekår*. Vedtektene for Sparebankstiftelsen Sparebanken Sør anviser at stiftelsen skal støtte *allmennyttige formål.* Allmennytte er et vidt begrep, men Sparebankstiftelsen Sparebanken Sør har siden 2015 vært kjent for å prioritere sosiale prosjekter og levekårssatsninger i Agder og Telemark.

Samlet kapital i de fire stiftelsene er rundt 8 milliarder kroner, og det estimeres på sikt samlede utdelinger i størrelsesorden 100-130 millioner kroner årlig. Anslagsvis en femdel av dette kan forventes tildelt levekårsaktiviteter fremover. Forebygging av ungt utenforskap er en viktig del av levekårsarbeidet.

Samarbeid mellom de fire stiftelsene muliggjør utlysninger av større volum, varighet og mer forutsigbarhet enn hva de fire vil kunne få til hver for seg. I den forbindelse har stiftelsene engasjert et råd av nasjonale eksperter som blant annet skal bistå stiftelsene med utlysningsinnhold og prosjektevalueringer.

Stiftelsene ønsker å invitere til både kompetanseprosjekter, piloteringer og praktiske, allmennyttige tiltak på et høyt kvalitetsnivå.

Stiftelsene har delvis ulike geografiske nedslagsfelt, og ulike verktøy for formålsrealisering. I et langsiktig felles program vil de fire stiftelsene kunne ha ulike roller og særlige fokusområder. Denne tenkningen åpner også for at andre aktører kan inviteres inn og forsterke den samlede innsatsen (som Sparebanken Sør). Prosjektene skal hovedsakelig gjøres i samarbeid mellom stiftelsene, men kan også gjøres hver for seg. Når flere deler er det naturlig at delingsbrøken tar utgangspunkt i prosjektets relevans for den enkelte stiftelses vedtekter, samt å hensynta stiftelsenes størrelse/normale utdelingskapasitet.

Utfordringsbildet

De to fylkene Agder og Vestfold og Telemark har i lang tid hatt relativ høy andel kommuner med svake og lite varierte arbeidsmarkeder. Det har bl.a ført til at en større del av arbeidsstyrken enn ellers i landet har blitt stående utenfor arbeidslivet. De to fylkene rangerer på toppen av statistikkene over både ungt utenforskap og andel uføretrygdede her i landet.

Det er veldokumentert at de fleste unge uføretrygdede har diagnoser knyttet til psykiske lidelser (Bråten og Sten-Gahmberg 2022: https://doi.org/10.18261/spa.39.1.4). Psykososiale problemer dominerer beskrivelsene som de unge selv gir når de forteller om hva som har påvirket prosessen mot å stå utenfor skole og arbeidsliv. Faktorer knyttet til relasjonelle forhold står sentralt. Manglende tilhørighet i viktige relasjoner er oppsiktsvekkende fremtredende. Støttende interaksjoner med voksne ser ut til å være en drivende faktor for at de unge får muliggjort alternative fremtidsplaner. («Unge som står utenfor arbeid, opplæring og utdanning (NEET)» Rapport 2-2021, NORCE Helse). Generelt er det også en sammenheng mellom økonomisk status og subjektiv livskvalitet; blant annet er arbeidsuføre og arbeidsledige langt mindre tilfreds med livet enn de yrkesaktive (www.ssb.no/statbank/table/13765/)

Spesielt problematikken med ungt utenforskap og unge uføretrygdede har vært gjenstand for stor politisk og forskningsmessig oppmerksomhet på Agder. Men til tross for en rekke tiltak gjennom flere tiår er det ingen særlige forbedringer å spore. Denne utfordringen med hvordan vi arbeider med levekårsproblematikk finner vi igjen i hele landet. Feltet har gjerne vært preget av tidsbegrensede og lokale prosjekter med gode intensjoner og dårlig gjennomføring. Ofte er prosjektene ikke rigget for valid evaluering og effektmåling («Unge som står utenfor arbeid, opplæring og utdanning (NEET)» Rapport 2-2021, NORCE Helse). Prosjekter blir ofte satt i gang i uten at det bygges på kunnskap som allerede finnes, og som forskningen har vist har potensial for størst effekt.

Også de fire stiftelsene har hatt særlig fokus på forebygging av ungt utenforskap. Det er klart at både landsdelen og stiftelsene fremover da trenger en annen og mer kunnskapsbasert tilnærming til utfordringene.

Sentralt i stiftelsenes levekårsstrategi fremover er derfor kompetanseprosjekter kjennetegnet ved større grad av

- ha betydelig relevans
- være tilstrekkelig store
- ha høy vitenskapelig kvalitet
- ha sterk påvirkningskraft*

* Påvirkningskraft i betydningen at resultater kan gjennomføres og skaleres i praksis, dersom det er dokumentert at det aktuelle tiltak fungerer som forutsatt og er egnet til å oppnå de mål som er satt.

Partnerskap

Regjeringen har i sin nye forskningsstrategi lansert en såkalt «mission» med mål om å inkludere flere unge i utdanning og arbeidsliv gjennom en tversektoriell innsats. (https://www.regjeringen.no/no/tema/forskning/innsiktsartikler/langtidsplanen-for-forskning-og-hoyere-utdanning-2023-2032/id2929453/?expand=factbox2930883)

Det er naturlig at sørlandsstiftelsenes aktiviteter tilpasses og samkjøres med denne type initiativer, så vel som med andre relevante nasjonale programmer og forskningsprosjekter andre steder. Å redusere utenforskap er både et lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt anliggende.

På Agder er det dessuten etablert flere regionale samarbeidsarenaer innenfor levekårsfeltet som det bør koordineres med, herunder det nye Senter for levekårsforskning ved UiA, VårtAgder i regi av Agder fylkeskommune, og Flere i Arbeid i Kristiansand kommune.

Stiftelsene er ikke selv leverandører av sosiale tjenester eller programmer. I stedet kan stiftelsenes rolle være å legge til rette for å finansiere utprøving av konkrete tiltak med tilhørende forskning, som andre iverksetter. Det er derfor grunnleggende for stiftelsene å sikre at både praksisfeltet, brukere og forskere blir involvert, og at implementeringsprosesser blir grundig beskrevet og fulgt opp.

Vi vektlegger helhetlig og tverrsektoriell tenking. Akademia, stat/kommune/NAV, private og offentlige arbeidsgivere, frivillig sektor. Hele kunnskapstriangelet: forskning, utdanning og praksis.

Vi ønsker forskningsmessig dokumenterte prosjekter og at det legges opp til systematisk spredning av tiltak som virker.

Stiftelsenes levekårsråd

De fire stiftelsene har fra og med 2022 engasjert et levekårsråd med følgende sammensetning:

- Mari Rege, professor ved UiS
- Simen Markussen, direktør ved Frisch senteret ved UiO
- Yngvar Åsholt, Forskningsdirektør NAV
- Anders Barstad, forsker SSB

Rådet vil tilføre faglig spisskompetanse fra statistikk, forskning og praksisfeltet, og vil kunne trekke på et stort nettverk av nasjonal og internasjonal ekspertise. Rådet vil assistere stiftelsene med tematisk utvelgelse, utlysning og evaluering av prosjektforslag.

Levekår og livskvalitet

Stiftelsene har valgt å vektlegge levekårskomponentene utdannelse, arbeid, inntekt og helse, som er sentrale objektive goder. Disse materielle og helsemessige godene gir i sin tur mulighet for å realisere livskvalitet i form av opplevelse av mestring, osv.

Samtidig pekes det også på at virkningen like gjerne kan være motsatt: at indre «well-being» - er en grunnleggende betingelse for å oppnå slike objektive goder; å unngå psykologiske lidelser, deltakelse i arbeidslivet eller utjevne sosiale forskjeller. Levekår og livskvalitet påvirker hverandre innbyrdes, og danner gode eller onde sirkler.

Tidlig innsats

For stiftelsene er det naturlig å vektlegge en tidlig innsats-tilnærming i levekårsarbeidet, og med det bidra til at det generelt flyttes mer innsats fra reparasjon til forebygging. Samtidig ønsker vi ikke å utelukke tiltak for ungdom og unge voksne. Begrepet «tidlig innsats» forstås i denne sammenheng som innsats i grupper mellom 0 og 25 år.

Fokusområder

Internasjonal forskning tyder på at tiltak på følgende områder kan være spesielt effektive i å forebygge ungt utenforskap:

- Tiltak som gir barn og unge gode muligheter for å utvikle sosiale og emosjonelle kompetanser i hjem og skole, i barnehage og på fritidsarenaer.

- Tiltak som gir barn og unge mer tilgang til trygge voksne som kan bygge mestringskompetanse, veilede, støtte og trøste. Dette kan være mentorordninger, men også tiltak som styrker relasjonskompetansen hos de som jobber med barn og unge voksne.
- Tiltak i arbeidsmarkedet som gir flere unge med høy risiko for varig utenforskap en mulighet for arbeid og styrket kompetanse, samt støtte til å lykkes i dette arbeidet

Det er viktig å støtte de som vil iverksette denne type tiltak, og også støtte at de kobler seg på forskningsmiljø som grundig kan dokumentere effekt av tiltaket

Kunnskapsbaserte prosjekter

Prosjektene kan være pilotprosjekter, forskningsprosjekter fortrinnsvis med RCT, eller implementeringsprosjekter. Prosjektene skal være relevante i den forstand at de kan implementeres og skaleres i praksis dersom pilotprosjektet dokumenterer at det aktuelle tiltak fungerer som forutsatt og er egnet til å oppnå de mål som er satt.

Langsiktighet og finansiering

Som en grunntanke for å utvikle et tilstrekkelig stort og langsiktig program har enn til nå sett for seg at stiftelsene forplikter seg til å disponere inntil 20 prosent av sin utdelingskapasitet innenfor programmet, og da over en tiårs-periode.

Ko-finansiering med NFR, EU, NAV, fylkeskommune, o.a. er en fordel.

Utkast til behandling i styrene

Programnotat

Forebygging av ungt utenforskap på Agder

8. september 2023

Sparebankstiftelsen Sparebanken Sør

AAUKF

SØRLANDETS KOMPETANSEFOND

cultiva

1. Bakgrunn 3
2. Programmets formål 3
3. Programmets omfang 4
4. Prioriterte områder 4
5. Forankring 5
6. Programmets organisering 5
7. Søknadsprosesser 5
8. Bred metodisk tilnærming 6
Type prosjekter 6
Metodikk og krav til data 6
9. Hvem som kan søke om støtte 7
Brukermedvirkning 7
Roller i søknader 7
10. Utlysninger og evalueringskriterier 7
Evalueringskriterier 8
11. Kontakt 9
12. Referanser/vedlegg med oversikt over kunnskapsgrunnlag og relevante ressurser 10
Pågående relevante prosjekter og satsinger i landsdelen 11

1. Bakgrunn

Stiftelsene Sparebankstiftelsen Sparebanken Sør, Aust-Agder Utviklings- og Kompetansefond, Sørlandets Kompetansefond og Cultiva har i mange år prioritert levekårssatsinger i Agder og vestre Telemark. De fire stiftelsene har formål og strategier som tangerer hverandre, og etablerer med dette programmet en felles langsiktig satsing innrettet spesielt mot forebygging av ungt utenforskap.

Bakgrunnen for satsingen er at en stor andel av arbeidsstyrken i landsdelen i lang tid har stått utenfor arbeidslivet sammenlignet med resten av landet. Det er betydelig variasjon mellom ulike kommuner, men både Agder og Telemark rangerer samlet sett i toppen av statistikker over både ungt utenforskap og andel uføretrygdede i Norge.

Programmet skal ha en operativ profil og rette seg inn mot praksisnære, kunnskapsbaserte og systematiske utprøvinger som kan bidra til bedre løsninger og tjenester innenfor de tematiske områdene som er valgt. Det vil ikke bli gitt støtte til grunnforskning. Prosjektene skal være relevante og realistiske, av høy kvalitet og etterspurte.

I tillegg til å gi kunnskap om tiltak som virker, må prosjektene gjennom forskning gi kunnskap om hvorfor de virker/ikke virker og for hvem de virker/ikke virker, også hensyntatt forskjellige kontekster som byer og rurale strøk; stramme og slakke lokale arbeidsmarkeder; tiltak som treffer alle i tillegg til tiltak spesifikt rettet mot høyrisikogrupper etc. Prosjekter som har klart potensial for skalering og mulighet til å utgjøre en endring for mange vil bli prioritert.

Prosjektene skal ha sitt tyngdepunkt på Sørlandet, men kan også involvere aktører og eller tilsvarende prosjekter i Telemark, andre regioner, nasjonalt eller internasjonalt. Å redusere utenforskap er et nasjonalt og internasjonalt anliggende, og større initiativer og virkemidler utvikles og lanseres jevnlig. Det er naturlig at prosjekter i dette programmet tilpasses og samordnes relevante større satsninger.

Stiftelsene selv er ikke leverandører av sosiale tjenester eller tiltak, men kan gjennom et program som dette legge til rette for utvikling og utprøving av løsninger som andre iverksetter.

Det planlegges å gjennomføre evaluering av programmet med etterfølgende justeringer i løpet av programperioden.

2. Programmets formål

Programmets formål er at flere barn og unge mellom 0-25 år på Agder skal få bedre muligheter til læring, utvikling, utdanning og deltakelse i arbeids- og samfunnsliv.

Stiftelsene ønsker også gjennom programmet å trekke på og utvikle relevante forskningsmiljøer i landsdelen. Samtidig finnes betydelig kunnskap innenfor feltet utenfor landsdelen. Det åpnes derfor for at aktører også utenfor landsdelen kan medvirke i prosjekter, forutsatt at disse samarbeider med relevante aktører i praksisfeltet og forskningsmiljøer på Agder.

Programmet forventes å bidra til at den akkumulerte kompetansen om effektiv implementering av ulike levekårstiltak generelt bedres, ved at politikk, akademia, samfunnsliv og arbeidsliv i regionen får en omforent og klar forståelse for hva som virker og hvorfor når det gjelder bekjempelse av ungt utenforskap. Resultatene av prosjektene og forskningen knyttet til disse må derfor tilrettelegges for deling og formidling underveis.

3. Programmets omfang

Programmet er planlagt med en varighet på 10 år, og i gjennomsnitt et samlet årlig tildelingsvolum i størrelsesorden 20-30 millioner kroner fordelt på anslagsvis fire til seks ulike parallelle prosjekter.

Endelig tildelingsvolum avhenger av tilfang av prosjekter med tilstrekkelig kvalitet og stiftelsenes finansielle utvikling i perioden. De fire stiftelsene vil også kunne ha ulike roller og andeler av finansieringen i de ulike prosjektene.

Det åpnes for at andre aktører kan inviteres inn og forsterke det samlede tildelingsvolumet.

Stiftelsene har engasjert et råd av nasjonale eksperter som blant annet skal bistå med utlysningsinnhold og prosjektevalueringer (ref. vedlegg 2).

4. Prioriterte områder

Programmet bygger på den eksisterende kunnskapsfronten på de aktuelle innsatsområdene, og da med særlig vekt på verdien av sosial og emosjonell læring (ref. vedlegg 4).

Forskning og erfaring viser at tiltak på følgende områder kan være spesielt effektive for å forebygge ungt utenforskap, og programmet vil tematisk prioritere innsatsen mot disse:

1. **Tiltak som gir barn og unge gode muligheter for å utvikle sosiale og emosjonelle kompetanser i hjem og skole, i barnehage og på fritidsarenaer.**

   Stiftelsene ser for seg prosjekter som:

   - støtter barn og unges sosiale og emosjonell utvikling i hjem, skole, barnehage og fritidsarenaer på en effektiv måte, som er tilpasset ulike aldersgrupper, utviklingsnivå, bakgrunn og norsk kontekst
   - dokumenterer effekten av tiltak som støtter sosial og emosjonell utvikling
   - viser hvordan det kan jobbes mer systematisk med å støtte opp barn og unges sosiale og emosjonelle utvikling, også i estetiske fag og gjennom kunst og kulturaktiviteter.

2. **Tiltak som gir barn og unge mer tilgang til trygge voksne som kan bygge mestringskompetanse, veilede, støtte og trøste. Dette kan være mentorordninger, men også tiltak som styrker relasjonskompetansen hos de som jobber med barn og unge voksne.**

   Stiftelsene ser for seg prosjekter som:

   - utvikler og prøver ut effekten av metoder og tilnærminger for å styrke relasjonskompetansen hos voksne som jobber med barn og unge
   - prøver ut og viser muligheter, utfordringer og begrensninger i ulike former for mentorordninger for barn og unge i norsk kontekst (en-til-en, grupper, jevngamle unge, digitale løsninger, osv.)
   - viser hvilke metoder for rekruttering og hvilken opplæring som trengs for vellykkede mentorprogram for barn og unge.

3. **Tiltak i arbeidsmarkedet som gir flere unge med høy risiko for varig utenforskap en mulighet for arbeid og styrket kompetanse, samt støtte til å lykkes med dette.**

   Stiftelsene ser for seg prosjekter som:

   - utvikler og deretter utprøver modeller som kombinerer arbeid og kompetansebygging og leder frem til faste ansettelser

- utvikler målrettede tiltak mot spesielt utsatte grupper
- tilpasser tiltak til etterspørselen i det lokale arbeidsmarkedet
- gir kunnskap om hva som hindrer og støtter utrulling av vellykkede tiltak i større skala, herunder økonomiske incentiver og organisatorisk samhandling..

For alle de tre tematiske innsatsområdene finnes det omfattende forskningslitteratur og en rekke pågående tiltak i Agderregionen, nasjonalt og internasjonalt (ref. Vedleggene 3 - 9).

5. Forankring

Det forutsettes i programmet prosjektsamarbeid mellom relevante aktører i praksisfeltet og forskningsmiljøene. Det vil bli stilt krav om at prosjektsøknader er solid forankret i alle berørte miljøer, og at samarbeidspartnerne forplikter seg til å bidra med erfaring og kunnskap som sikrer at behovet for innovasjon og dokumentasjon er reelt, og deretter at resultatene blir tatt i bruk.

6. Programmets organisering

Utenforskap er en kompleks samfunnsutfordring som mange sektorer må samarbeide om å løse. I dette programmet er planen å etablere en portefølje av prosjekter som drives av ulike aktører på tvers av sektorene. Organiseringen må også sikre brukerinvolvering og hensynta praksisfeltets implementeringskapasitet på de aktuelle områdene.

Programmet styres av en komité som består av administrative representanter fra stiftelsene, samarbeidspartnere fra regionen, stiftelsenes levekårsråd, samt en programleder som har det faglige og administrative ansvaret. Programkomiteen vil utforme utlysninger, vurdere søknader og følge opp prosjektene som får støtte. Det er styrene i stiftelsene som formelt står for utlysninger og endelige valg av prosjekter.

7. Søknadsprosesser

Søker kan, før evaluering, få tilgang til dialog med stiftelsene for å bidra til at søknaden best mulig treffer den aktuelle utlysningen og programmets formål. Programmet legger opp til årlige søknadsprosesser i tre trinn:

Trinn 1: Vurdering av skissesøknader (2-3 sider):

- Som startpunkt for en søknadsrunde arrangeres et åpent informasjonsmøte om utlysningen med påfølgende invitasjon til å levere kortfattede idéskisser, normalt i løpet 8 uker
- Skissesøknadene vurderes med mål om at de beste søknadene inviteres til å utarbeide komplette søknader. Runden omfatter en administrativ vurdering (vurderer om skissesøknadene oppfyller de formelle kravene gitt i utlysningen) og programkomiteens vurdering
- Utvelgelse til trinn 2: Innsendere av de høyest rangerte skissesøknadene inviteres til å utvikle komplette søknader, normalt i løpet av 16 uker.

Trinn 2: Vurdering av komplette søknader:

- Runden omfatter en administrativ vurdering (vurderer om søknadene oppfyller de formelle kravene) og et fagutvalgs vurdering* i form av både individuelle og gruppevise vurderinger
- Endelige komplette søknader ferdigstilles etter avtalt framdriftsplan

- Søkere som leverer komplette søknader, får utbetalt et engangsbidrag til kostnadsdekning på kr. 20 000 per søknad. Dette vil det informeres om i den aktuelle utlysning.

Trinn 3: Tildelinger:

- Det er styrene i stiftelsene som formelt tildeler eller avslår søknadene. Styrene baserer sine beslutninger på gjennomgang av søknader og foreliggende faglige og administrative råd.

**Søknadene vil kunne bli evaluert av eksterne evaluatorer i samarbeid med levekårsrådet.*

8. Bred metodisk tilnærming

Type prosjekter

Prosjektene skal være praksisnære og valg av metoder må tilpasses problemstillingene prosjektet er tenkt å løse. Søkere skal beskrive hva slags type prosjekt de ser for seg, samt prosjektets varighet og kostnad. Der hvor det er relevant kan søker be om støtte til forprosjekt for å utvikle eksperimentell design og beregne statistisk utsagnskraft.

Det er stiftelsenes ønske at prosjektene skal være ambisiøse, og:

1. ha betydelig relevans
2. være tilstrekkelig store og realistiske
3. ha høy vitenskapelig kvalitet
4. ha påvirkningskraft*

** Påvirkningskraft i betydningen at resultater kan gjennomføres og skaleres i praksis, dersom det er dokumentert at det aktuelle tiltak fungerer som forutsatt og er egnet til å oppnå de mål som er satt.*

Metodikk og krav til data

De foreslåtte tiltak må kunne dokumenteres på en slik måte at praksisfeltet kan ha tillitt til tiltakets hensiktsmessighet med tanke på implementering og eventuell skalering.

Det vil bli stilt høye krav til dokumentasjon av effekt med anerkjent metodikk. Prosjektene skal rigges for evaluering, effektmåling og langsiktig læring. Prosjektresultatene, i form av nye og/eller forbedrede løsninger, skal kunne tas i bruk i praksisfeltet uten å være avhengig av videre ekstern finansiering. Det anbefales en kombinasjon av kvalitativ forskning og kvantitative metoder der dette er hensiktsmessig. Effekt av tiltak kan dokumenteres ved bruk av randomiserte eller kvasieksperimentelle studier eller annen anerkjent metode for å lære om årsak-virkning og mekanismer (som paneldatasett og effektestimering basert på statistisk prosesskontroll og paneldatastudier basert på registerdata med kontrollpopulasjon).

Tiltakene som utvikles og implementeringen skal både dokumenteres og publiseres i anerkjente vitenskapelige tidsskrifter for kvalitetssikring.

Stiftelsene ønsker å benytte Open Science i prosjekter, altså at forskningen i prosjektene gjennomføres med åpne data, registerdata og pre-registreringsdata. Alle data som innsamles bør kunne deles fritt, så sant det ikke går på bekostning av personvernhensyn.

Stiftelsene krever videre at alle som får midler aksepterer at stiftelsene deler følgende informasjon på sine hjemmesider:

- Prosjektnavn
- Navn og e-post for prosjektleder
- Sammendrag av søknaden
- Status på prosjektet
- Sluttrapport
- Link til eventuell forhåndsregistrering
- Link til eventuelle publikasjoner.

Åpen deling av publikasjoner og data: Sentrale publikasjoner (som for eksempel rapporter) og data som er et direkte eller indirekte resultat av stiftelsenes finansiering skal være offentlig tilgjengelig og kan ikke publiseres i abonnementsbaserte kilder. Alt skal publiseres under en av de følgende lisensene:

- CC0
- CC BY
- CC BY-SA

Det åpnes for at kostnader knyttet til publisering kan inkluderes i prosjektsøknadene.

9. Hvem som kan søke om støtte

Organisasjoner og institusjoner fra offentlig, privat og frivillig sektor i landsdelen med reell kapasitet til å gjennomføre det aktuelle prosjektet kan søke. Søker må ha et norsk organisasjonsnummer. Privatpersoner kan ikke søke.

Stiftelsene forutsetter prosjektsamarbeid mellom relevante aktører i praksisfeltet og forskningsmiljøer. Det legges til grunn at en betydelig andel av innovasjonen i programmet skal foregå i landsdelen, og at forskning og dokumentasjon involverer lokale aktører som Universitetet i Agder, Universitetet i Sørøst-Norge, NORCE, Oxford Research Norge, Telemarkforskning o.a. der hvor det finnes relevant kompetanse i disse miljøene.

Brukermedvirkning

Brukermedvirkning skal i størst mulig grad etterstrebes i programmet, og arbeidsform/organisering av brukermedvirkning skal beskrives i søknader. Der hvor brukermedvirkning eventuelt ikke er aktuelt, skal dette begrunnes.

Roller i søknader

De viktigste rollene i en søknad er:

- Prosjektansvarlig (organisasjonen som søker)
- prosjektledelse
- samarbeidende organisasjoner
- samarbeidspartnere som er samfunns- og næringsaktører som sikrer at problemstillinger, forskningsaktiviteter og resultater blir relevante og samfunnsnyttige.

10. Utlysninger og evalueringskriterier

Det planlegges årlige utlysninger, og første gang i løpet av 2024. Utlysninger og tidsfrister publiseres på stiftelsenes hjemmesider og i relevante medier.

Det kan det søkes om midler til prosjekter med:

- Innovasjonsaktivitet og forskning i tråd med programmets formål,

- Øverste tak for årlige bidrag til et enkeltprosjekt er kroner fem millioner.
- Prosjekter med inntil seks års varighet.

Prosjekter med egeninnsats og flere finansieringskilder vil ha større muligheter for å bli prioritert.

Det kan ikke søkes om midler til:

- Grunnforskning og forskning som ikke inneholder praksisnær aktivitet/utprøving i praksis
- Aktivitet som ikke følges av effektdokumentasjon med anerkjent metodologi
- Indirekte kostnader. Dette er kostnader som påløper i forbindelse med prosjektet, men som ikke kan føres direkte til prosjektet (eksempel administrasjons- og driftskostnader, husleie og strømutgifter som ikke kan tilskrives prosjektet direkte)
- Utbygging, tilrettelegging og utstyr som ikke er direkte relatert til aktivitet i prosjektet
- Prosjekter delt på flere søknader (hver søknad må beskrive et selvstendig prosjekt)
- Identiske prosjekter (søknader som er identiske med søknader som er behandlet tidligere blir avslått).

Evalueringskriterier

Søknadene evalueres i forhold til de kravene som er nevnt ovenfor: relevans, realisme, vitenskapelig kvalitet og påvirkningskraft.

Formålet med den administrative screeningen er å avslå eller returnere søknader som:

1. Er så mangelfulle at fagutvalget ikke har tilstrekkelig grunnlag for å vurdere dem
2. ikke tilfredsstiller kriteriene i utlysningen
3. ikke kan vise til nødvendig forankring i det relevante praksisfeltet
4. ikke har nødvendig vitenskapelig kvalitet.

I screeningsoppgaven skal det tas stilling til om søknaden er kvalifisert eller ikke kvalifisert.

Følgende evalueringskriterier vil være felles for hele programmet:

1. **Må krav (administrativ screening)**
   - Har søknaden alle relevante vedlegg og tilfredsstiller de formkravene?
   - Gjelder søknaden et selvstendig prosjekt? Ulike søknader kan ikke vurderes under ett
   - Er søker en institusjon med norsk organisasjonsnummer?
   - Retter prosjektet seg mot målgrupper i landsdelen?
   - Deltakelse fra landsdelen?
   - Er søknaden innenfor et av de tre hovedtemaene?
2. **Gjennomføringsevne**
   - Søkerorganisasjonens størrelse og soliditet
   - Organisatorisk/administrativ kompetanse, rutiner etc.
   - CV prosjektleder og sentrale medarbeidere
   - Personvernrutiner og forskningsetikk
   - ESG
3. **Prosjektet**
   - Er det tilstrekkelig stort?
     i. Partnerskap involverer relevante og tilstrekkelige stakeholders fra offentlig, privat, frivillig, akademia, brukere etc.
     ii. Medfinansiering
   - Er selve prosjektfasen relevant og realistisk?

    i. Er det innenfor programmets finansieringskapasitet/rammer og tematiske innretning?
    ii. Finnes det er plan for forankring og implementering av tiltak?
    iii. Er det kostnadseffektivt?
    iv. Trygt (inkludert personvern)?
    v. Tilgjengelige menneskelige ressurser hele partnerskapet, inkludert brukere og gjennomførbarhet i små og store kommuner. Forankring.
- Har det høy vitenskapelig kvalitet?
    i. Bygger det på eksisterende kunnskap?
    ii. Open Science forhåndsregistrering plan
    iii. Personvern/GDPR
    iv. Dokumentasjonsmetode (randomisert forsøk, kvasieksperimentell design, bruk a kvalitative undersøkelser for å undersøke mekanismer, etc.)
    v. Formidling
    vi. Publisering
- Vil det kunne ha påvirkningskraft, slik at det kan implementeres og skaleres?
    i. Dekker det et dokumentert behov? Forankring i praksisfeltet?
    ii. Plan for å sikre partnerskap/involvere det relevante økosystemet på lang sikt
    iii. Er det kostnadseffektivt å gjennomføre? Og skalere? Opplæring, coaching, driftsbudsjetter
    iv. Finnes det tilstrekkelig kompetanse og menneskelige ressurser for utrulling også i små kommuner?
    v. Evalueringsopplegg, underveis, prosjektslutt, langsiktig

4. Samfunnseffekter

- Potensiale for bidrag til å nå målsettingene om at:
    i. Barn og unge mellom 0-25 år skal få bedre muligheter til læring, utvikling, utdanning og deltakelse i arbeids- og samfunnslivet
    ii. landsdelen blir kjent for utvikling og implementering av virkningsfulle levekårstiltak, og øke den offentlige allmenne kunnskapen om virkningsfulle strategier for reduksjon av utenforskap.

11. Kontakt

Ta kontakt med programmets sekretariat for å diskutere innhold i programnotatet eller be om informasjon:

Rune Røiseland, Seniorrådgiver Sørlandets Kompetansefond og programsekretær
Telefon: 902 69 600
E-post: rune@kompetansefond.no

12. Referanser/vedlegg med oversikt over kunnskapsgrunnlag og relevante ressurser

1. Stiftelsenes strategier for tildelinger på levekårsfeltet (vedlegg)
2. Levekårsrådets mandat og medlemmer
3. Samarbeidsprosjekt for å møte utfordringer i samfunn og næringsliv – veiledning til søker (forskningsradet.no)
4. Unge som står utenfor arbeid, opplæring og utdanning (NEET) Rapport 2-2021, NORCE Helse
5. Bråten og Sten-Gahmberg 2022: https://doi.org/10.18261/spa.39.1.4
6. bu21strategi-ut-av-blindsonene.pdf (regjeringen.no)
7. Oppnemner ekspertgruppe for barn i fattige familiar - regjeringen.no
8. Meld. St. 15 (2022–2023) - regjeringen.no
9. Rapid review of inequalities in health and wellbeing in Norway since 2014 - IHE (instituteofhealthequity.org)
10. Pågående relevante prosjekter og satsinger i landsdelen, pr august 2023

Pågående relevante prosjekter og satsinger i landsdelen

Som en del av forarbeidene til *Program for forebygging av ungt utenforskap på Agder og i Telemark* er det foretatt en kartlegging av pågående relevante prosjekter og satsinger i landsdelen. Kartleggingen er gjennomført i dialogmøter med kunnskapsmiljøer og sentrale aktører i perioden juni – august 2023[1]. Dette vedlegget presenterer også en liste over prosjekter på levekårsfeltet som de fire stiftelsene har vært bidragsytere til de senere årene.

Oversikten over pågående prosjekter er ikke nødvendigvis uttømmende, prosjektene presenteres i vilkårlig rekkefølge og her kun overordnet. Det oppfordres til å kontakte prosjektledere eller oppsøke tilgjengelige kilder for mer inngående kunnskap. Oversikten tenkes supplert gjennom programperioden.

Særlig aktuelle pågående prosjekter og satsinger:

«Nye mønstre - trygg oppvekst». Koordinert, tverrfaglig og metodisk systematisk innsats ovenfor barnefamilier med lav inntekt. Kristiansand kommune og 9 kommuner på Agder og i Rogaland. For mer informasjon: https://www.kristiansand.kommune.no/tryggoppvekst

«Bedre Tverrfaglig Innsats». Arendal kommune er en av flere kommuner som arbeider systematisk med Helsedirektoratets «BTI-modell» for å sikre god oppfølging av barn og unge gjennom tidlig innsats, samordning av tjenester og godt samarbeid mellom innbyggerne og kommunen. For mer informasjon: https://www.arendal.kommune.no/bti/

«Med hjerte for Arendal». Etablert plattform for samskaping som bygge tillit mellom innbyggere og organisasjoner/virkemiddelapparatet. Gode relasjoner gjør samspill mer effektivt i praksis. For mer informasjon: https://www.facebook.com/MedHjerteForArendal/about?locale=nb_NO

«Flere i Arbeid». Femårig program som skal bidra til at flere utenfor arbeidslivet kommer i jobb og gjennomfører videregående skole. Samtidig skal programmet sørge for at bedriftene får dekket sitt behov for arbeidskraft. Satsingen er et samarbeid mellom aktører i næringslivet i Kristiansandsregionen, Agder fylkeskommune, NAV og UiA. For mer informasjon:

https://flereiarbeid.no/#faq
https://www.kristiansand.kommune.no/tema/flere-i-arbeid/

«Leida – kvalifisering for arbeid». Gjennom Leida finnes en systematisk kvalifisering for fagbrev gjennom særlig tilrettelagte utviklingsløp og personlig oppfølging på arbeidsplassen. Prosjektet tester ut metoder for inkludering som rekrutteringsstrategi for å møte bedrifters behov for kompetanse og arbeidskraft. Gode erfaringer dokumenteres og deles systematisk med andre bedrifter og aktører. Initiativtaker og prosjektdriver er GE Healthcare Lindesnes i samarbeid med NAV lokalt og Lindesnes kommune. For mer informasjon: https://leida.netlify.app

Prosjektleder for LEIDA, Aina Hermansen. E-post:

«Ung Support», Agder. Prosjektet skal gi ny kunnskap om ungt utenforskap - og om effekten av tett, personlig og langvarig oppfølging av ungdom som er i risikosonen. I prosjektet samarbeider Agder fylkeskommune med forskningsinstituttet NORCE, NAV regionalt og kommunalt og med kommuner om forskning og utviklingsarbeid. For mer informasjon: https://agderfk.no/vare-tjenester/folkehelse-levekar-og-likestilling/ung-support/

Prosjektleder: Marianne Lorentzen, marianne.k.lorentzen@agderfk.no

[1]: Senter for levekår/UiA, Kristiansand kommune/avdeling for FoU, NORCE, NAV Agder og Agder fylkeskommune

«Jobbskolen» Kristiansand kommune (med også flere kommuner)

Områdesatsing i Kristiansand (Kontakt i kommunen: Stine Busborg Sagen)

- Undersøke status

Viktige ressurser:

- UiA, Senter for Levekår og forskerdatabase – oversikt over forskning og relevante ressurser ved UiA
- Avtalen mellom NAV og UIA om tilgang til data, brukere og organisasjon
- Andre (muligens) aktuelle innspill fra samtalene:
    - Kompetansesenter for rus (KORUS) - Kontaktperson Ungdata: Rosanne Kristiansen | Korus. Samarbeid Sør: Karin Gustavsen | Korus

AAUKF

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 23/22729-5
Saksbehandler Ole Magnus Heimvik

Utvalg	Møtedato
Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	13.10.2023

Strategi for utdelinger - Revisjon 2023

Administrasjonens forslag til vedtak
Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond gir administrasjonen fullmakt til å sluttføre arbeidet med formulering av utdelingsstrategi basert på utkast til tekst som er samordnet med strategien til Sørlandets kompetansefond.

Ferdig revidert versjon fremlegges til vedtakelse på styremøte 7. desember 2023.

Vedlegg
Strategidokument vedtatt 26. november 2021, videreført i 2022
Strategi - utkast revisjon 2023
Samfunnsoppdrag og formålsrealisering endelig januar 2018

Saksopplysninger

Dagens strategi for utdelinger ble vedtatt 26. november 2021, for 2022, og vedtatt videreført for 2023 i styremøte 2. desember 2022. Dagens strategi er vedlagt.

I høst, den 19. og 20. september ble det avholdt felles strategisamling mellom Sørlandets kompetansefond og AAUKF på Boen gård. På samlingen ble det lagt opp til at de to stiftelsene skulle søke å utforme mest mulig likelydende strategier for utdelinger. Stiftelsene har allerede svært like formål og vedtekter, og felles kapitalforvaltning. Ved også å samkjøre utdelingsstrategiene mer vil det ligge til rette for et økt samarbeid mellom stiftelsene knyttet til utdelinger og gjøre det enklere å fremstå samlet utad i møte med felles søkere mv.

I etterkant av strategisamlingen er det laget et revidert utkast fra SKF sin side, som siden er justert og tilpasset av administrasjonen i AAUKF for å passe til stiftelsens formål og nedslagsområde. Utkastet vedlegges. Videre vedlegges grunnlagsnotat for SKF sin vurdering av samfunnsoppdrag og formålsrealisering fra 2018. Dette er dokumentet som danner grunnlaget for dagens strategi.

Vurderinger

Administrasjonen ønsker at styret diskuterer det utkastet som ligger vedlagt og gir tilbakemelding på eventuelle ønsker om endringer mv.

Deretter foreslås at administrasjonen får anledning til å justere utkastet, samt diskutere dette med administrasjonen i SKF, for deretter å fremlegge et endelig forslag til vedtakelse på styremøtet 7. desember 2023. I samme møte forutsettes også neste års kapitalforvaltningsstrategi vedtatt.

STRATEGI FOR UTDELINGER

FOR

STIFTELSEN AUST-AGDER UTVIKLINGS- OG KOMPETANSEFOND

Vedtatt av styret den 26. november 2021

1. INNLEDNING

Stiftelsen ble opprettet 8 september 2003. Stiftelsens opprettere var 14 av 15 kommuner i tidligere Aust-Agder fylkeskommune. I 2007 ble siste kommune medlem.

Styret, sammen med fondets administrasjon, sikrer forsvarlig forvaltning av fondets kapital, og forestår utdelinger til prosjekter i regionen som er egnet til å fremme stiftelsens formål.

Styret har innenfor formålene angitt i vedtektene vedtatt dette strategidokument som styringsgrunnlag for stiftelsens utdelinger.

2. MÅLSETTINGER

I § 4 Formål i vedtektene til fondet gir stifterne klare føringer for hvilke strategiske hovedmål som skal legges til grunn for arbeidet. Formålet er angitt slik:

"Stiftelsens formål er å bidra til økt kompetanse og nyskapingsevne i Aust-Agder og til sikring og etablering av arbeidsplasser og gode levekår, herunder bidra til å styrke og videreutvikle Universitetet i Agder.

Med utgangspunkt i § 4 i vedtektene er det fire hovedmålsettinger som skal søkes realisert gjennom fondets arbeid:

- *Bidra til økt kompetanse og nyskapningsevne.*
- *Sikring og etablering av arbeidsplasser.*
- *Gode levekår for befolkningen.*
- *Bidra til å styrke og videreutvikle Universitetet i Agder.*

Nedslagsfeltet er tidligere Aust-Agder fylke.

Den nærmere prioritering innenfor hovedformålene er angitt under punkt 3.

3. FORUTSETNINGER FOR STØTTE

Følgende forutsetninger må være på plass for at midler skal kunne tildeles:

- Prosjektet og støtte til dette må være lovlig, herunder blant annet i henhold til stiftelsesloven og statsstøtteregelverket
- Prosjektet må være i samsvar med fondets angitte formål
- Søkere må ha bosted/forretningsadresse eller ha aktivitet i regionen

- Man kan maksimalt søke om 50 % støtte fra Aust-Agder utviklings- og kompetansefond
- Samlet offentlig støtte til bedrifter kan ikke overstige terskler angitt i statsstøtteregelverket
- Det er ikke anledning å søke støtte til investeringer eller bygningsmessige arbeider
- Det er ikke anledning til å søke om tilskudd til ordinær drift
- Søkere/prosjekteiere skal før styret behandler saken ha synliggjort prosjektets betydning opp mot FNs bærekraftmål

4. PRIORITERINGER INNENFOR FORMÅLENE

Fondet vil innenfor de rammer og formål som ligger i vedtektene, prioritere prosjekter som kan bidra til en bærekraftig utvikling og omstilling av regionen. Det anses sentralt for fremme av alle de fire hovedformålene at regionen lykkes med det grønne skiftet.

Prosjekter knyttet til sikring, utvikling og etablering av bærekraftige arbeidsplasser i regionen, eller forskning og kompetanseheving som klart kan bidra til dette, herunder bidra til sikring og utvikling av UiA og/eller andre kompetansemiljøer, vil stille sterkt.

For de enkelte hovedformål vil følgende momenter tillegges vekt:

- For formålet *kompetanse og nyskapningsevne* det særlig bli lagt vekt på om kompetanse og nyskapningsevnen vil ha relevans for et eller flere av de tre øvrige hovedformål.
- For formålet *sikring og etablering av arbeidsplasser* vil prosjekter knyttet til fremtidsrettede og bærekraftige arbeidsplasser bli prioritert.
- For formålet *gode levekår* vil det bli lagt særlig vekt på om prosjektet kan bidra til å få mennesker utenfor arbeidslivet inn i arbeid, eller om prosjektet er rettet mot å endre et grunnleggende problem (og ikke kun være et avbøtende tiltak).
- For formålet om å *styrke og videreutvikle Universitetet i Agder* vil det særlig bli lagt vekt på om prosjektet er egnet til å styrke UiA som regional og nasjonal utdanningsinstitusjon.

For øvrig tillegges følgende stor vekt:

- Hvor sentralt prosjektet er i forhold til hovedformålene i vedtektene, og hvor sannsynlig det fremstår at prosjektet vil lede til formålsrealisering.
- Om fondets midler kan utløse andre, og gjerne mer omfattende, virkemidler til regionen.
- Om tildeling kommer flere/mange aktører til gode (hub – løsninger mv)
- Økonomisk, sosial og miljømessig bærekraft
- Samarbeid mellom kompetansemiljøer i regionen, og/eller med høykompetente eksterne kompetansemiljøer

Fondet vil selv kunne initiere kontakt med miljøer som anses aktuelle for tyngre satsinger.

Miljøer som mener å ha prosjekter som kan bidra til å realisere kompetansefondets formål og målsettinger, vil kunne kontakte administrasjonen og eventuelt få anledning

til å presentere en prosjektbeskrivelse som, om den fremstår som relevant/aktuell, vil bli forelagt styret for vurdering.

5. SÆRSKILTE KRITERIER FOR OPPRETTERNE

Stiftelsesloven har bestemmelser som skal sikre stiftelsens selvstendighet og formålsrealisering. Dette innebærer bl.a. at det må stilles særlige krav til søknader fra oppretterne.

Styret har derfor vedtatt at søknader fra kommunene må tilfredsstille fem kumulative vilkår før de kan bli gjenstand for alminnelig vurdering i forbindelse med utdeling av midler fra fondet.

- Søknaden må tilfredsstille selvstendighetskravet i stiftelsesloven. Med dette mener en at oppretter ikke lenger har rådighet over formuesverdien som er tilført stiftelsen. Søknad fra oppretter som tilfredsstiller disse kriteriene vil ikke ha fortrinnsrett men vil bli vurdert på selvstendig grunnlag og på lik linje med andre søknader.
- Prosjektene må være nyskapende og ha en regional effekt utover den enkelte oppretter.
- I prosjektet forutsettes det et forpliktende samarbeid med aktører som driver med forskning og utvikling og/eller kompetanseutvikling.
- Oppretter må alene ikke ha bestemmende innflytelse på prosjektet.
- Det skal ikke gis tilskudd til søknader som ligger innenfor oppretters ordinære driftsoppgaver.

6. TILDELING AV MIDLER OG STANS AV TILDELINGER

Fondet vil som hovedregel holde et prinsipielt skille mellom sin rolle som finansieringskilde og prosjektgjennomføringen som sådan. Det vil imidlertid være krav om faste møtepunkter og dialog knyttet til prosjekter som mottar støtte, herunder for å sikre at prosjektet gjennomføres som forutsatt og har ønsket effekt.

Tildeling av midler finner normalt sted en gang i året, og for ett år av gangen. At fondet ved en tildeling gir uttrykk for at man stiller seg positiv til oppfølging påfølgende år er ikke å anse som en formell tildeling av midler. Flerårige prosjekter må søke årlig.

Dersom et prosjekt avviker fra forutsetninger angitt i søknaden står fondet fritt til å tilbakekalle, stanse eller redusere tildelinger.

Fondet kan velge ikke å utbetale midler dersom styret fatter vedtak om dette, jfr. kapitalforvaltningsstrategien.

Strategi

«Aust-Agder utviklings- og kompetansefond (heretter Kompetansefondet) skal bidra til økt kompetanse og nyskapningsevne, og til sikring og etablering av arbeidsplasser og gode levekår, samt bidra til å styrke og videreutvikle UiA.

Dette er formålsparagrafen til Kompetansefondet slik den har vært formulert fra stiftelsen i 2003.

Dette dokumentet beskriver Kompetansefondets strategi, gjeldende fra høsten 2023.

Strategien har tre hovedsatsninger:

1. Forsterke innovasjonsøkosystemene i regionen
2. Tilrettelegging for reindustrialisering og det grønne skiftet
3. Tidlig innsats for økt yrkesdeltakelse

i tillegg fortsetter flerårige satsninger med Universitetet i Agder (UiA).

Når det gjelder utvelgelse av kompetanseprosjekter vil Kompetansefondet benytte en kombinasjon av faste årlige utlysningsrunder og en proaktiv arbeidsform hvor prosjekter defineres i samspill med regionale aktører. Videre vil man åpne for direkte søknader.

1. Forsterke innovasjonsøkosystemene på Agder

Kompetansefondet ønsker å bidra til nye arbeidsplasser og økonomisk vekst i fylket, og gjerne i samarbeid med øvrige stiftelser, herunder ikke minst Sørlandets kompetansefond (heretter SKF). Entreprenører er en viktig kilde til vekst, hvor unge bedrifter står for hele to tredeler av de nye arbeidsplassene her i landet. Entreprenører lykkes også bedre dersom de inngår i et aktivt og integrert økosystem som motiverer og hjelper dem gjennom etableringsfasen og vekstfasen.

Kompetansefondet vil de kommende årene prioritere utvikling av innovasjonsøkosystemet med vekstbedriftene i hele fylket, gjerne i samarbeid med SKF.

Kompetansefondet vil:

- Støtte videreutvikling av regionens innovasjonsøkosystem med fysiske sentre, klynger og nettverk
- Fokusere spesielt på de skalerbare vekstbedriftene, herunder også spin-offs fra eksisterende bedrifter
- Samarbeide med utdanningsinstitusjoner i regionen, herunder UiA og deres rolle i innovasjonsøkosystemet
- Utvikle samarbeidsprosjekter med eksisterende aktører spesielt i regionen og med UiA
- Støtte initiativer som kan gi bedrifter, offentlige virksomheter og UiA bedre muligheter til å lykkes med å få FoU støtte fra nasjonale og internasjonale kilder.

Kompetansefondet kan gi støtte til prosjekter i større bedrifter når disse bidrar sammen med økosystemet, samt små og mellomstore bedrifter. Fondet kan også bidra i initieringsfasen av forskningsprosjekter dersom vårt bidrag har en klar addisjonalitet.

Kompetansefondet vil søke å samarbeide med UiA og regionene for å forsterke og systematisere utvikling av desentrale utdanningstilbud og bærekraftige regionale forskningsmiljøer.

2. Re-industrialisering og det grønne skiftet

Klimautfordringene og det grønne skiftet er sterke drivkrefter for en reindustrialiseringsbølge som nå er i ferd med å skje over store deler av den vestlige verden. På Agder er det spesielt planene om batterifabrikk i Arendal og utbygging av havvind utenfor Agder som er mest aktuelt. Havvind og batteri er blant de syv prioriterte områder i regjeringens "grønt industriløft"-strategi, men også andre deler av denne planen kan være aktuelle for Agder.

Dersom de lokale ambisjonene lykkes vil dette kunne plassere betydelige industri-investeringer på flankene i regionen, og bidra til å gjenopplive en industriell akse lokalisert utenom den tradisjonelle vekstregionen i "Agderbyen" mellom Kristiansand og Arendal. I dette ligger det et potensial for kompetanseheving over større deler fylket som er av stor interesse for Kompetansefond. Imidlertid sliter også næringslivet på Agder med å skaffe tilstrekkelig kompetent arbeidskraft til re-industrialiseringen og det grønne skiftet.

Kompetansefondet vil:

- Støtte nettverk og klynger som arbeider for å øke kunnskapsgrunnlaget for lokalisering av nye grønne bedrifter til hele regionen
- Støtte kompetanseprosjekter innen fornybar energi, sirkulærøkonomi, havnæringer, digitalisering og kunstig intelligens
- Stimulere utdanningsinstitusjoner i regionen til å utvikle og levere korte kurs med høy arbeidslivsrelevans, herunder spesielt teknologifag som understøtter det grønne skiftet.

3. Levekår

Kompetansefondet har et særlig ansvar for at det utvikles ny kunnskap om arbeidsdeltakelse og levekår i fregionen I strategiperioden er det to hovedområder som prioriteres:

- Tidlige pedagogiske tilbud for barn for å sikre at de lykkes i utdanningsløpet
- Økt yrkesdeltakelse for unge for å skape bedre levekår gjennom arbeidsmarkedet

Kompetansefondet har sammen med tre andre stiftelser på Sørlandet etablert et råd av nasjonale levekårseksperter. I samarbeid med disse er det utviklet en strategi for utprøving og dokumentasjon av praktiske tiltak med mål om å redusere ungt utenforskap. Programmet skal strekke seg over en ti-års periode, og vil kreve betydelig langsiktig finansiell støtte fra stiftelsene. Levekårsprogrammet vil være kjernen i Kompetansefondets levekårsstrategi i årene fremover. Det er i 2023 utarbeidet et eget strateginotat og programnotat for satsingen.

4. Forholdet til de øvrige omgivelsene

Kompetansefondet som stiftelse er en uavhengig, frittstående institusjon. Dette gir mulighet til å gå nye og utradisjonelle veier, til å prøve og feile. Samtidig vil vi ha god dialog og samarbeid med de øvrige virkemiddelaktørene og andre interessenter i regionen.

Kompetansefondet har de senere årene fått et stadig tettere samarbeid med Sørlandets kompetansefond, og delvis også Cultiva. Blant annet er kapitalforvaltningen nå samordnet mellom disse tre stiftelsene.

Sparebankstiftelsene i Norge vokser og er mange steder en betydelig støttegiver også innenfor tematiske områder som Kompetansefondet har formålsfestet. Kompetansefondet ønsker fremover spesielt å legge til rette for økt samarbeid også med Sparebankstiftelsen Sparebanken Sør, samt med gaveutdelingene til sparebankene i regionen.

5. Tildelingsmodell og kriterier

Et hovedgrep i strategien er å konsentrere innsatsen om et mindre antall større og mer langsiktige tildelinger.

Stiftelsesloven av 2005 vektlegger Stiftelsens uavhengighet av oppretter. Styret er stiftelsens øverste organ, og det skal ikke foretas utdeling til oppretter eller til oppretterens nærstående. Dette innebærer bl.a. at det stilles særlige krav til søknader fra kommunene i tidligere Aust-Agder fylke, som er stiftere av Kompetansefondet.

Stiftelsens vedtekter stiller fire grunnleggende kriterier som må oppfylles for at et prosjekt skal være kvalifisert til støtte:

- Kompetanseheving i østre Agder
- Kompetanse på høyskole/universitetsnivå
- Fremtidsrettet og påvisbar praktisk nytte for regionen
- Søker må være en institusjon som definert i Kompetansefondets vedtekter

Prosjekter som tydelig kan anvise effekt på realisering av fondets formål med arbeidsplasser og levekår vil bli prioritert.

Kompetansefondet vil legge avgjørende vekt på det kunnskapspotensial som kan utvikles i regionalt, nasjonalt og internasjonalt samarbeid. Dette gjelder både samhandling mellom bedrifter, kommuner, fylke, institusjoner og organisasjoner.

Nettverk mellom akademia, næringsliv, investorer, entreprenører og det offentlige er sentralt for å realisere Kompetansefondets overordnede mål.

Kompetansefondet vil prioritere prosjekter som kan gi en samfunnsmessig uttelling utover nytteverdien eller gevinstpotensialet for de direkte involverte prosjektpartnerne. Slike nytteverdier kan være innenfor offentlig sektor eller tredje sektor, forbedringer av ytre miljø, eller bedrede levekår i regionen. Kompetansefondet vil også tilstrebe en god regional balanse i tildelingene.

Kompetansefondets midler er begrenset, og det vil derfor bli lagt stor vekt på at søkerne også skaffer annen finansiering til prosjektene, samt bidrar med egne og eksterne ressurser. I tillegg vil prosjekter hvor Kompetansefondets bidrag har utløsende effekt og addisjonalitet prioriteres.

SØRLANDETS KOMPETANSEFOND

Samfunnsoppdrag og formålsrealisering

Sørlandets Kompetansefond skal bidra til kompetanseheving i Vest Agder til sikring og etablering av arbeidsplasser og gode levekår, herunder bidra til utvikling av Universitetet på Sørlandet.

Stiftelsens formål er fastlagt i vedtektene og endres ikke. Etter Stiftelsesloven skal styret i stiftelsen vedta handlingsplaner og mål. Disse fremgår i strategidokumentet som revideres fra tid til annen. Dette notatet om stiftelsens *samfunnsoppdrag og formålsrealisering* kan ses på som en del av grunnlaget for Kompetansefondets gjeldende strategi fra 2018.

I tillegg til vedtektene og strategien styres stiftelsen også gjennom en kapitalforvaltnings- strategi (sist revidert pr. september 2015).

1. Bakgrunn

Stiftelsen Sørlandets Kompetansefond ble opprettet i år 2000 av de 15 kommunene i Vest-Agder. Fylket hadde da på 1980 og 1990- tallet opplevd store omstillinger i næringslivet og omfattende nedlegging av tradisjonell industri. En rapport fra 1993 «Surt liv på det blide Sørland» dokumenterte til manges overraskelse at det hadde utviklet seg betydelige levekårsutfordringer i regionen. KS initierte deretter en arbeidsgruppe som avleverte «Felles mål på Agder – et tiltaksprogram for Agder» som ble gitt tilslutning fra 30 kommuner og to fylkeskommuner. Hovedinnsatsområdene her var *kommunikasjon, kultur og kompetanse.* En av flere finansieringskilder som ble foreslått var salg av energiaksjer.

I år 2000 solgte så Agderkommunene energiaksjer til Statkraft, og resultatet var bl.a etableringen av de tre stiftelsene Sørlandets Kompetansefond, Cultiva og Aust Agder Utviklings- og Kompetansefond. Alle tre har et felles overordnet mål, nemlig å «sikre arbeidsplasser og gode levekår». Tanken bak dette var hentet fra energiverkene som hadde betydd så mye for industrialiseringen av Sørlandet og dermed for arbeidsplasser og levekår.

Stiftelsenes virkemidler er innrettet forskjellig. Cultiva støtter kunst og kulturprosjekter i Kristiansand. Sørlandets Kompetansefond og Aust Agder Utviklings- og Kompetansefond skal støtte kompetansehevingstiltak i sine respektive fylker. I tillegg har de to kompetansefondene utvikling av universitetet som særskilt formål.

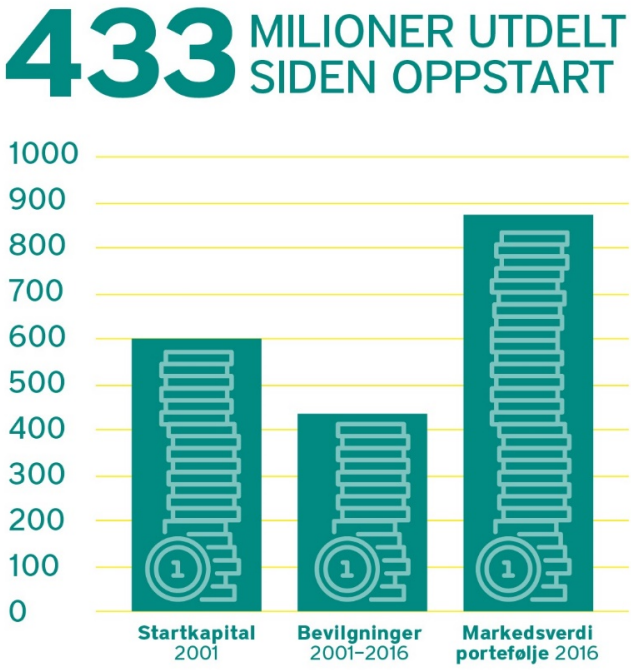

Sørlandets Kompetansefond har nå vært i virksomhet i 16 år og har så langt delt ut 433 millioner kr til kompetansehevende tiltak i Vest Agder.

Regionen har utviklet seg positivt på flere av de områdene som fondet var tiltenkt å medvirke på:

Utdanningsnivået blant unge i Vest Agder nærmer seg landsgjennomsnittet, og gjennomføringstallene for videregående skole er høye. Kompetansefondet har fått allmenn anerkjennelse for de vesentlige bidragene til å realisere Universitetet på Agder. Både kvalitet og kvantitet på regionens utdanningstilbud er i dag i åpenbart bedre tilstand enn for 16 år siden.

Også befolkningens levealder og medisinbruk nærmer seg landsgjennomsnittet. Utdanning er den viktigste indikatoren for befolkningens helse, og sørlendingene er ikke spesielt syke sammenlignet med andre nordmenn på samme utdanningsnivå.

Imidlertid finner vi fortsatt utfordringer innen arbeidslivsområdet som trekker i negativ retning for mange sørlendingers levekår. I flere av kystbyene og kommunene i beltet innenfor er jobbtilbudet for svakt, og mange steder i Vest Agder opplever fremdeles negativ utvikling på uføretallene. Her er det utfordringer som Kompetansefondet i flere år har prioritert – bl.a. gjennom de store satsningene MIT REAP på næringsutvikling, og Lindesneslosen og Agderprosjektet på levekårsiden. Disse er fortsatt sentrale i strategien de kommende årene.

Samtidig som behovene har endret seg i løpet av de årene Kompetansefondet har virket har det også skjedd en betydelig forsterkning i det øvrige virkemiddelapparatet rundt innovasjon og regionalutvikling på Agder. En rekke offentlige aktører har delvis overlappende samfunnsoppdrag med våre.

I tillegg til Innovasjon Norge, Forskningsrådet og fylkeskommunene ivaretas FoU-støtte og oppstart-støtte til næringslivet i dag dessuten gjennom regionalt forskningsfond (RFF), sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI), forskningsrådets regionale programmer (VRI, Forregion), diverse klyngeordninger, osv; som ikke var der i samme grad da Kompetansefondet ble etablert.

Fra 2018 er Kompetansefondets tildelingsstrategi derfor ytterligere spisset i forhold til tidligere praksis. I en undersøkelse PWC gjorde for SKF høsten 2017 er dette en endring som også har støtte hos tildelings-mottakere og de øvrige aktørene i virkemiddelapparatet på Sørlandet.

2. Formålsrealisering

Kompetansefondet er tildelt et mandat fra stifterne som kan leses ut fra vedtektenes § 4:

"Stiftelsens formål er å bidra til kompetanseheving i Vest-Agder til sikring og etablering av arbeidsplasser og gode levekår, herunder bidra til utvikling av Universitetet på Sørlandet.

Med kompetanse menes evnen til å etablere og anvende kunnskap til praktiske formål.

Institusjonene som mottar støtte må utvikle kunnskap på høyskole/universitetsnivå, til nytte for institusjonens egen utvikling og/eller lokalt næringsliv og/eller lokalforvaltningen.

Med institusjon menes offentlige eller private forsknings/utdanningsinstitusjoner, kommuner, offentlige og private foretak."

Det er en rekke offentlige aktører som arbeider mot samme langsiktige mål som Kompetansefondet. Den viktige distinksjonen er at Kompetansefondet kun investerer i kompetanseheving og har har deltakelse i arbeidslivet som viktigste virkemiddel.

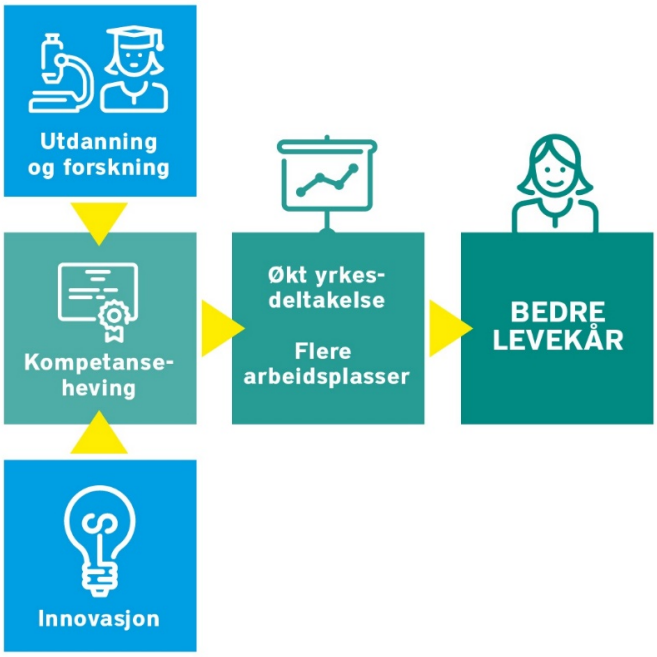

Med kompetanse mener vi å anvende kunnskap til praktiske formål. Kunnskap er ofte definert som triangelet utdanning og forskning (på tilbudssiden i arbeidslivet) og innovasjon (på etterspørselssiden). For Kompetansefondet går veien til bedre levekår gjennom å stimulere både til jobbvekst i bedriftene og at flere sørlendinger blir kvalifisert for å delta i yrkeslivet.

3. Mer effektive tildelinger

To tredeler av Kompetansefondets tildelinger så langt har hatt som formål å utvikle den grunnleggende kunnskaps-infrastruktur i fylket. Mottakerne har vært et titalls større utdannings- og forskningsinstitusjoner, av typen Universitet i Agder, Sørlandet Sykehus HF, Agderforskning osv. UiA alene har mottatt 1/3 av fondets tildelinger. Hovedinntrykket er at denne delen av SKFs tildelinger har vært vellykket.

En tredel av tildelingene har gått til innovasjon i næringsliv og offentlig/frivillig sektor. Her har man fulgt en litt annen strategi og bevilget til et antall organisasjoner som ikke nødvendigvis har hatt en robust samarbeids-infrastruktur eller et «økosystem» rundt seg. De langsiktige effektene av disse prosjektene har da også vært mer variable. Spesielt finner vi få langvarige effekter av små tildelinger til små organisasjoner. Dette er en observasjon som for øvrig også gjelder for tilsvarende tildelinger fra virkemiddelapparatet på nasjonalt nivå (bl.a Innovasjon Norge). Litt forenklet sagt: tildelinger under 500 000 kr virker oftest ikke. Man må over 1,5 mill kr for å se varige effekter.

En viktig årsak til dette er at unge bedrifter og organisasjoner vanligvis trenger mer enn kapitaltilførsel for å vokse.

Kompetansefondets erfaring er dermed at det bør investeres mer i grunnleggende støttesystemer rundt de nye bedriftene på Sørlandet før man kan forvente å få god uttelling på tildelinger på bedriftsnivå. Dette må sees i sammenheng med en kommende internasjonal trend, nemlig «konkurransen» mellom regioner om å utvikle det beste økosystemet for entreprenører.

4. Flere arbeidsplasser: Entreprenørskap som regional vekststrategi – utvikle økosystemer

Sørlandsk næringsliv er relativt dyktig på inkrementell innovasjon i etablerte næringer. Dette henger blant annet sammen med næringsstrukturen vår og kulturelle forhold i arbeidslivet («den norske/nordiske modellen»). Men produktivitetsforbedringer i etablerte bedrifter resulterer ofte i bemanningsreduksjon. Det ser vi også i vår egen region. Derfor er det stort behov for påfyll av nye vekstbedrifter som kan gi grunnlag for ny sysselsetting, gjerne i kompetansebaserte eksportnæringer.

Nylig har vi også her i landet fått statistikk som viser hvor viktig det er å satse på de unge vekstbedriftene. En rapport i forbindelse med det norske REAP prosjektet (som SKF tok initiativ til) viser at unge bedrifter står for to tredeler av de nye arbeidsplassene i Norge. Ti prosent av disse igjen – de såkalte innovasjonsdrevne entreprenørbedriftene - generer halvparten av de nye jobbene. Her ligger det et stort potensiale for næringsutvikling.

Samtidig vet vi at det offentlige virkemiddelapparatet i mange år har prioritert de helt små, tidligfase oppstartbedriftene (hvor overlevelsesraten er lav) samt omstilling i de store, veletablerte næringsklyngene. Det har vært relativt mindre politisk interesse for mellom-segmentet av nye vekstbedrifter.

Kompetansefondet ønsker derfor på sikt å bidra til å vri næringspolitikken og virkemiddelapparatets innretning mer mot de unge vekstbedrifter. Her er potensialet stort og de eksisterende virkemidlene relative svakere. Og fondets egen strategi fremover vil følge samme oppskrift.

Regioner ønsker seg nye arbeidsplasser og økonomisk vekst. Entreprenører er en viktig kilde til vekst. Entreprenører lykkes bedre dersom de inngår i et aktivt og integrert økosystem som motiverer og hjelper dem gjennom etablerings- og vekstfasen. Et velfungerende økosystem vil oftest ta utgangspunkt i næringer hvor regionen har sterke næringsklynger og andre komparative fortrinn.

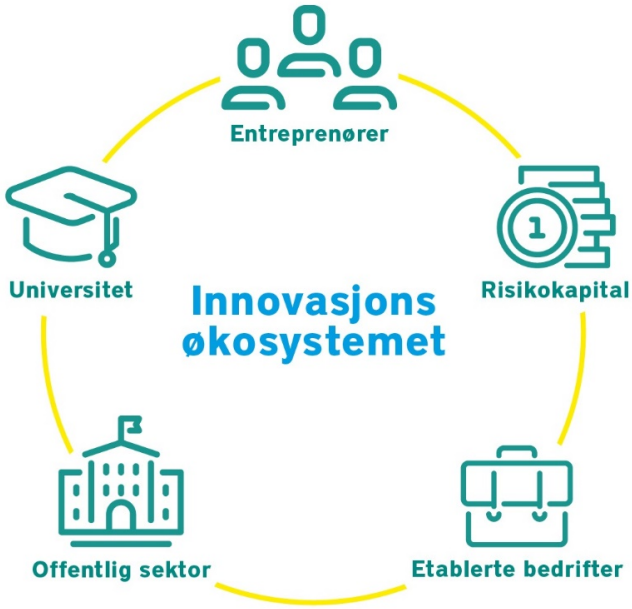

MITs «5- stakeholder» modell.

En forutsetning for akselerert vekst i nystartede bedrifter er at de støttes opp av et aktivt innovasjons økosystem med fem aktører: nemlig de tre Triple Helix aktørene (universitet, næringslivet, det offentlige) og i tillegg entreprenører som etablerer bedrifter og investorer som setter risikokapital i de nystartede bedriftene.
Dynamikken mellom entreprenørene og investorene er spesielt viktig for den økonomiske bærekraften i dette systemet.

Erfaringen fra de byer og regioner som har lykkes med dette er at man kan og bør stimulere fremveksten av integrerte økosystemer. Når man så har fått noen generasjoner vellykkede entreprenører (etter kanskje 5 – 10 år) som investerer tid og penger tilbake til neste generasjon entreprenører, da blir økosystemet økonomisk bærekraftig og selvfinansierende.

Det finnes forskjellig praksis for hvem som tar administrativt ansvar for å holde disse økosystem - nettverkene i gang. Ofte viser det seg at universitetene tar en koordineringsrolle, gjerne i samarbeid byenes næringsavdelinger og lokale næringsforeninger.

5. Økt yrkesdeltakelse

Sammenhengen mellom yrkesdeltakelse og gode levekår her i landet er godt dokumentert. For noen år siden leverte også Agderforskning en rapport som pekte på sammenhengen mellom uføretrygding og jobbtilgjengelighet i kommunene på Agder. Byer og steder hvor det er under 60 % dekning av arbeidsplassbehovet innen kommunegrensene blir «uførekommuner». Det er mange av dem i vårt fylke. De mest utsatte kommunene har en halv gang flere uføretrygdede enn landsgjennomsnittet, og mange steder går trendene fortsatt i feil retning, spesielt for unge mennesker.

Samtidig er det ikke helt tilfeldig hvem som rammes av manglende tilstedeværelse i arbeidslivet. Det er en sterk sammenheng mellom lav yrkesdeltakelse og avbrutt skolegang. Og det er en sterk sammenheng mellom avbrutt skolegang og dårlige oppvekstsvilkår.

Kompetansefondet har fulgt en to-delt strategi på dette feltet. For det første å utvikle en mer effektiv innhentings-taktikk overfor unge mennesker som er i ferd med å droppe ut av skolen, blant annet gjennom det såkalte Lindesnes-losen prosjektet. Dette er et flerårig samarbeidsprosjekt på tvers av flere instanser i regionen og baseres på tett individuell oppfølging. Resultatene så langt virker oppløftende. Når de endelige forskningsresultatene foreligger vil man kunne vurdere å ta i bruk metoden flere steder i regionen.

Det andre hovedsporet er å utvikle en pedagogikk i barnehagene som i større grad tilstreber at alle barn begynner på skolen med mest mulig like forutsetninger uavhengig av sosial bakgrunn. Kompetansefondet tok initiativ til det det såkalte Agderprosjektet, som er et 5 årig utviklings- og forskningsprosjekt med støtte fra forskningsrådet, de to fylkeskommunene og de to kompetansefondene. Etter hvert kom også Sparebanken Sør stiftelsen inn med verdifulle økonomiske bidrag. Totalkostnaden er over 40 mill kr. Kompetansefondets andel er 16 mill kr og Agderprosjektet blir dermed fondets største enkeltsatsning noensinne, utenom UiA tildelingene. De første forskningsresultatene blir tilgjengelige i 2018.

I løpet av de årene fondet har virket har det vært gjort tildelinger til et betydelig antall, mindre levekårsprosjekter. Det er også brukt mye midler på deskriptiv forskning og rapporter. Det er vanskelig å se at de fleste av disse har resultert i varige levekårsforbedringer. Ikke primært fordi idéene har vært dårlige i seg selv, men fordi forutsetningene bak prosjektene ofte har vært for lokale og for personavhengige og vanskelig latt seg generalisere; eller også fordi at i mylderet av nye velmenende forsøk på levekårsfeltet er det svært få som klarer overgangen til ordinær drift.

Kompetansefondets erfaring fra levekårs-sektoren er

- at store, langvarige og forskningsbaserte prosjekter er nødvendig for å sikre høy nok kvalitet og et varig fotavtrykk
- at samarbeid mellom flere aktører, på tvers av organisatoriske siloer er en forutsetning for vellykket utvikling og implementering
- gode erfaringer med egen-initierte prosjekter

Vi deler også den generelle oppfatning at innovasjon i offentlig sektor skjer best når man forsker *med* og *for* aktørene, enn *på* dem.

6. Forholdet til UiA

Støtte til utviklingen av Universitet på Agder er vedtektsfestet i stiftelsen Sørlandets Kompetansefond. UiA er da også den klart største mottakeren av fondets tildelinger, også i årene etter at man oppnådde universitetsstatus.

Samskaping er sentralt i universitetets nye visjon. Kompetansefondet har i mange år ønsket å bidra til sterkere kobling mellom næringsliv, forskning og utdanning i hele regionen, og vil gjerne være med å understøtte denne ambisjonen.

De siste 10 årene har det vært kompetansefondets politikk å konsentrere UiA- tildelingene til de områder som har vært prioritert i fondets strategi. Således har de tekniske fagene fått stor andel av midlene de siste 5 årene.

Kompetansefondets ønske om å konsentrere innsatsen er relevant også for samarbeidet med UiA fremover. Fondet ønsker å prioritere et lite antall, langsiktige prosjekter som har potensiale til å etterlate et stort fotavtrykk.

7. Resultater og effektmåling

Stiftelsen Sørlandets Kompetansefond ønsker å være en lærende organisasjon, og vi foretar regelmessige effektundersøkelser med tanke på å forbedre vår evne til formålsrealisering. Måling av de langsiktige effektene av stiftelsers arbeid er imidlertid et relativt omfattende og vanskelig tema. Blant annet er det utfordrende å kunne isolere effektene av Kompetansefondets innsats fra det som ville skjedd uansett.

Det utgis med jevne mellomrom rapporter og analyser om regionens utvikling innen levekår og arbeidsmarked generelt. I likhet med andre regionale utviklingsaktører benyttes slik kunnskap som styringsinput også for Kompetansefondet.

8. Forholdet til omverdenen

Kompetansefondet ønsker å kommunisere med omverdenen på en måte som hjelper stiftelsen til å nå sine mål, styrke sitt omdømme og bidrar til gode kompetanseprosjekter.

Omgivelsene skal være informert om hva formålet er, tildelingene som er foretatt, og oppfatte oss som en bidragsyter og pådriver for kompetanseheving i regionen. Vi skal oppfattes som åpne for innspill, dialog og samhandling.

For å støtte styrets strategiprosess engasjerte fondet høsten 2017
PwC i Kristiansand, som ekstern part, for å innhente innspill fra Kompetansefondets interessenter: stiftere, støttemottakere, konkurrenter og samarbeidspartnere. Blant de viktigste tilbakemeldingene var at fondet burde

- Spisse og tydeliggjøre fondets videre retning
- Sikre en bedre kobling mellom forskning/utredning og implementering av ny kunnskap
- Bedre regional balanse
- Tettere samarbeid med det øvrige virkemiddelapparatet
- Mer transparent søknadsprosess

Det er viktig at Kompetansefondet beholder sin rolle som en uavhengig og innovativ aktør. Det er også viktig at regionale utviklingsaktører og samarbeidsparter trekker i samme retning og koordinerer sine innsatser. Vi skal gjennom vår kommunikasjon klart definere vår rolle i det regionale utviklingsarbeidet.

AAUKF

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 23/22729-6
Saksbehandler Ole Magnus Heimvik

Utvalg	Møtedato
Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	13.10.2023

Saker til info og diskusjon i styret vedrørende ny status adm.

Sekretariatets forslag til vedtak
Intet forslag

Vedlegg
Ingen vedlegg